

P.2
19

മാതൃകാവിസ്മയം, നംബർ 1.

HOMER

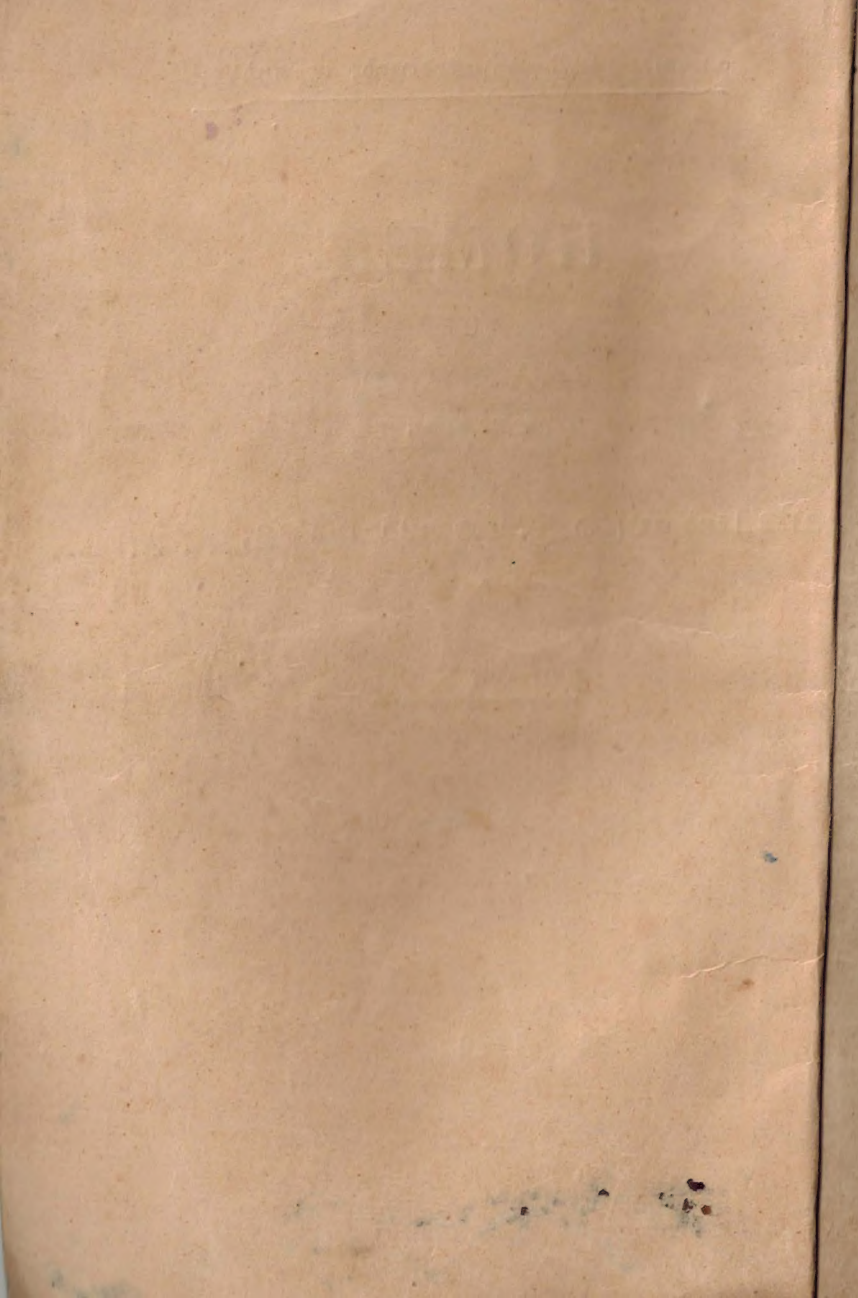

വിദ്വാൻ സി. ഐ. ഗോപാലപിള്ള, എം. എ.

എസ്. അർ. ബുക്ക് ഡിപ്പോ.

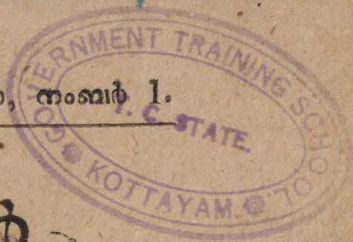
തിരുവനന്തപുരം.

1124.

P. L. no 19

പാശ്ചാത്യകവിസാമ്രാജ്യമന്മാർ, നംബർ 1.

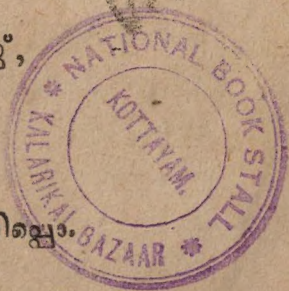
ഹോമർ

ഗ്രന്ഥകർത്താ,

വിദ്വാൻ സി. ഐ. ഗോപാലപിള്ള, എം. എ.

എസ്. ആർ. പ്രസ്സ്,

തിരുവനന്തപുരം.

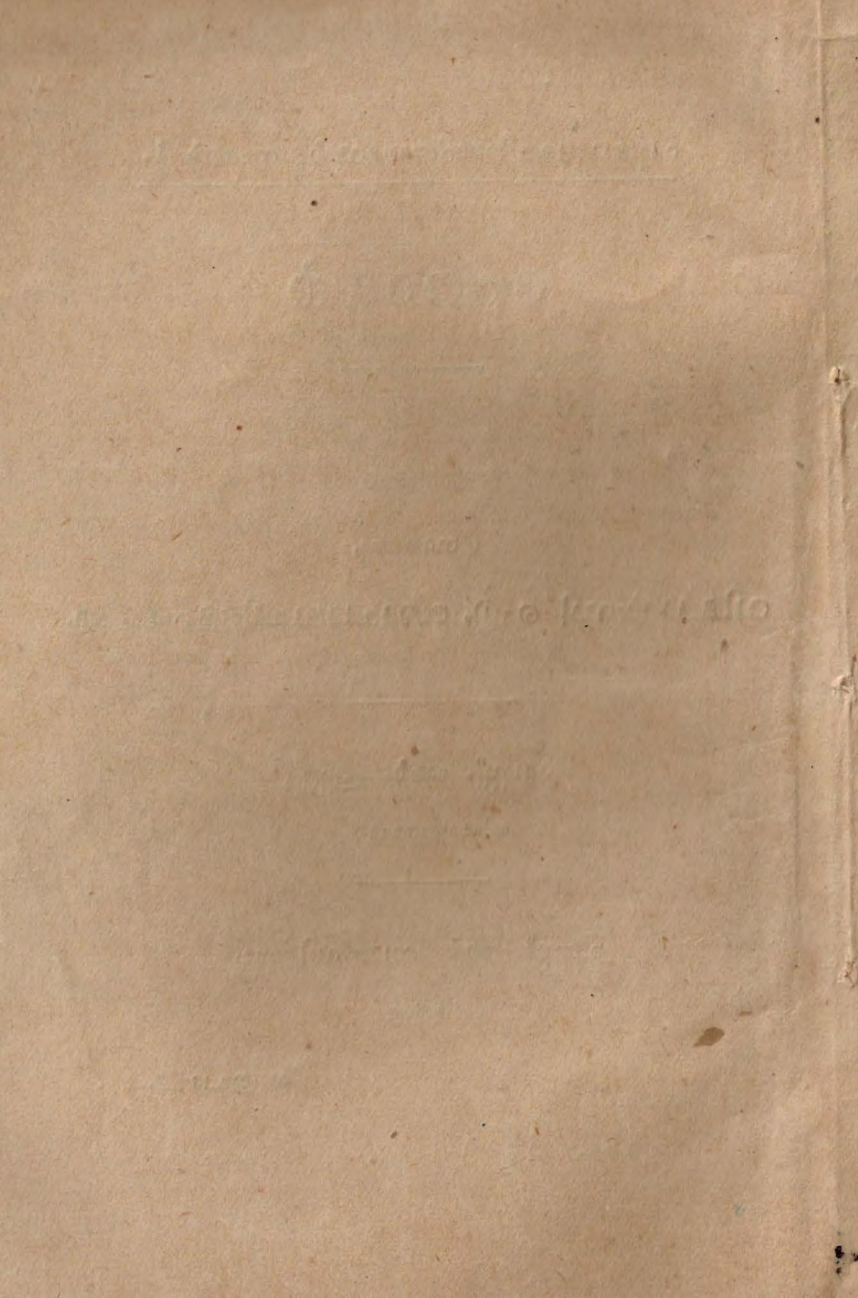

എസ്. ആർ. ബുക്ക് ഡിപ്പോ.

1124.

വിഖ രൂപം 1.

2019

പ്രസ്താവന

കവിതപരമെന്നത് യാതൊരു പ്രത്യേക ജനസമുദായത്തിന്റെയും അവകാശവിശേഷമല്ല. അത് പ്രപഞ്ചമെങ്ങും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ചിച്ഛക്തിയുടെ ബാഹ്യഃസ്ഫുരണമാകയാൽ സാർവ്വജനീനവും സാർവ്വകാലികവുമാകുന്നു. മഹാകവികളുടെ ജനനത്താൽ അനുഗൃഹീതമായ പ്രദേശം ഏതായിരുന്നാലും അവർ മാനുഷസമുദായത്തിന്റെ നിത്യപ്രാതിനിയ്യം വഹിക്കുന്ന ചിരഞ്ജീവികളാണെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. ഭാരതഭൂമിക്ക് ശാശ്വതമായ കീർത്തിയെ സമാർജ്ജിച്ച വാല്മീകി, വ്യാസൻ, കാളിദാസൻ തുടങ്ങിയ ലോകമഹാകവികളെപ്പോലെ പശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളുടെ അഭിമാനസ്തംഭങ്ങളായി വിളങ്ങുന്ന കവി സാർവ്വഭൗമന്മാരാണ് ഫോമർ, വെർജിൽ, ഏസ്കിലസ്, ഡാൻറ്, ഷേക്സ്പിയർ മുതലായവർ. ഇവരുടെ സാഹിത്യവ്യാപാരങ്ങളെപ്പറ്റി സ്ഥൂലമായിട്ടെങ്കിലും ചിലപ്പോൾ അറികയെന്നത് കേരളഭാഷാഭിമാനികൾക്കു ഉപകാരപ്രദമാകാതെ വരുന്നതല്ലല്ലോ. മേൽ പ്രസ്താ

വിചിത്ര ഓരോ പാശ്ചാത്യകവിയെപ്പറ്റിയും നാതി സംക്ഷിപ്തവും നാതിവിസ്തൃതവും ആയ വിധത്തിൽ ഓരോ ഗ്രന്ഥം ഭാഷയിൽ ആവിർഭവിപ്പിക്കണമെന്ന് എനിക്കുള്ള മോഹത്തിന്റെ പ്രഥമസന്താനമാണ് ഈ സഞ്ചിക.

ഹൈന്ദവന്മാരും യവനന്മാരും ആർച്ചുപദ്യത്തിൽ ഒപ്പട്ട ജനവിഭാഗങ്ങളാകയാലായിരിക്കാം, അവരുടെ പുരാതനസാഹിത്യങ്ങൾക്കു പലതരം സാദൃശ്യങ്ങൾ കാണുന്നത്. പ്രകൃതിയുടെ ബാഹ്യപ്രതിഭാസങ്ങളിൽ ദൈവികത്വം ആരോപിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ആർച്ചുന്മാർക്കു പണ്ടേയുള്ളതാണ്. വേദസൂക്തങ്ങളിലേ ഇദ്രാദിദേവന്മാരുടെ സ്ഥാനത്തു യവനന്മാരും ഓരോ ദേവന്മാരെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവർ മനുഷ്യാരോടു കലന്ത് അവരുടെ സംരംഭങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷമായോ പരോക്ഷമായോ പങ്കുകൊള്ളുന്ന പതിവു് രണ്ടു സാഹിത്യങ്ങളിലും കാണുന്നു. വീരമാണു പ്രധാനമായി പ്രതിപാദിക്കപ്പെടുന്ന രസം. യുദ്ധസമ്പ്രദായം പ്രായേണ ഒരേവിധത്തിലാണെങ്കിലും യവനന്മാർക്കു് സമുദ്രസമ്പർക്കം അധികമുള്ളതിനാൽ അവരുടെ സാഹിത്യത്തിൽ പടക്കുപ്പുകൾക്കുപ്പറ്റിയും,

ഇൽഡ്രയിൽ അനകളുള്ളതുകൊണ്ട് ഭാരതീയസാഹിത്യത്തിൽ അനപ്തയെപ്പറ്റിയും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാരഥന്മാരുടെ വീശ്വേഷഭക്തനും ഇരുസാഹിത്യങ്ങളിലും ഒരുപാലിരിക്കുന്നു. മോമറുടെ ചില യുദ്ധവർണ്ണനകൾ വായിക്കുമ്പോൾ ഭാരതത്തിലേയും രാമായണത്തിലേയും പല ഘട്ടങ്ങൾ നമ്മുടെ സ്മൃതിപഥത്തെ അരോഹണം ചെയ്യാതിരിക്കയില്ല.

മോമറുടെ കൃതികളായ 'ഇലിയഡ്', 'ഒഡേസ്സി' എന്നിവയ്ക്കും രാമായണഭാരതങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ കഥാഘടനയിലുള്ള സാദൃശ്യവും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. ഹെഖൽ എന്ന തരുണിമണിയെ കൈവശപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള പാരിസ്സിന്റെ രാജ്യം യവനന്മാർ അക്രമിച്ചു ഹെഖനെ മോചിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഇലിയഡിലേ കഥാവസ്തു. ഇതു വായിക്കുമ്പോൾ സീതാപഹരണത്തെയും ഖങ്കാനിരോധത്തെയും പറ്റി ഓർമ്മിക്കാതിരിപ്പാൻ ഒരു ഭാരതീയൻ കഴിയുന്നതല്ല. അപ്രകാരം തന്നെ ഒഡേസ്സിയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന യുളിസസ്സിന്റെ സഞ്ചാരങ്ങളെപ്പറ്റി വായിക്കുമ്പോൾ, ചിലപ്പോൾ രാമായണത്തിലേയും ചില

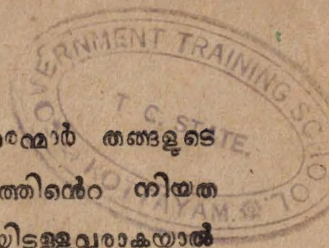

പ്ലോർം ഭാരതത്തിലേയും ചില സംഭവങ്ങൾ കാമ്
യിൽ വരുന്നതാണ്. എന്നാൽ ക്രമാതീതമായ
സാദൃശ്യം എങ്ങും കാണാൻ കഴിയുന്നതല്ലതാനും.

ഇനി, എന്റെ പരിശ്രമത്തെപ്പറ്റിയും രണ്ടു
വാക്കു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഗ്രീക്കുഭാഷയിൽ എഴുത
പ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ വിപുലഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ആംഗല
ഭാഷാവിവർത്തനങ്ങളിൽ ചിലവയെ അശ്രയിച്ച്,
കേരളഭാഷയിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു ചെറുപുസ്തകം നിർമ്മി
പ്പാനൊരുങ്ങിയത് ഒരുപേരു അനാപശ്ചരമാ അവി
വേകമോ ആയിരിക്കണേക്കാം. എന്നിരുന്നാലും യഥാ
ശക്തി ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള ചാരിതാത്ഥ്യം എനിക്ക്
സമാധാനം നൽകാതിരിക്കുന്നില്ല. അത്യന്താപേ
ക്ഷിതങ്ങളെന്നു തോന്നിയ ഭാഗങ്ങളെ പട്ടുരൂപത്തിൽ
തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഭാരതീയമനോഭാവവും
കവിതാസൗകര്യവും പുറസ്തരിച്ച് ചില യവനനാമ
ധേയങ്ങളെ അല്ലാപ്പമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിയിട്ടു
മുണ്ട്.

പ്രാചീനകവികളുടെ കൃതികൾ ഇപ്പോൾ വായി
ക്കുന്നതുകൊണ്ട് പ്രയോജനമില്ലെന്നു വിചാരിക്കുന്ന
വിമർശകന്മാരോടു യോജിക്കാൻ മനസ്സുവരുന്നില്ല.

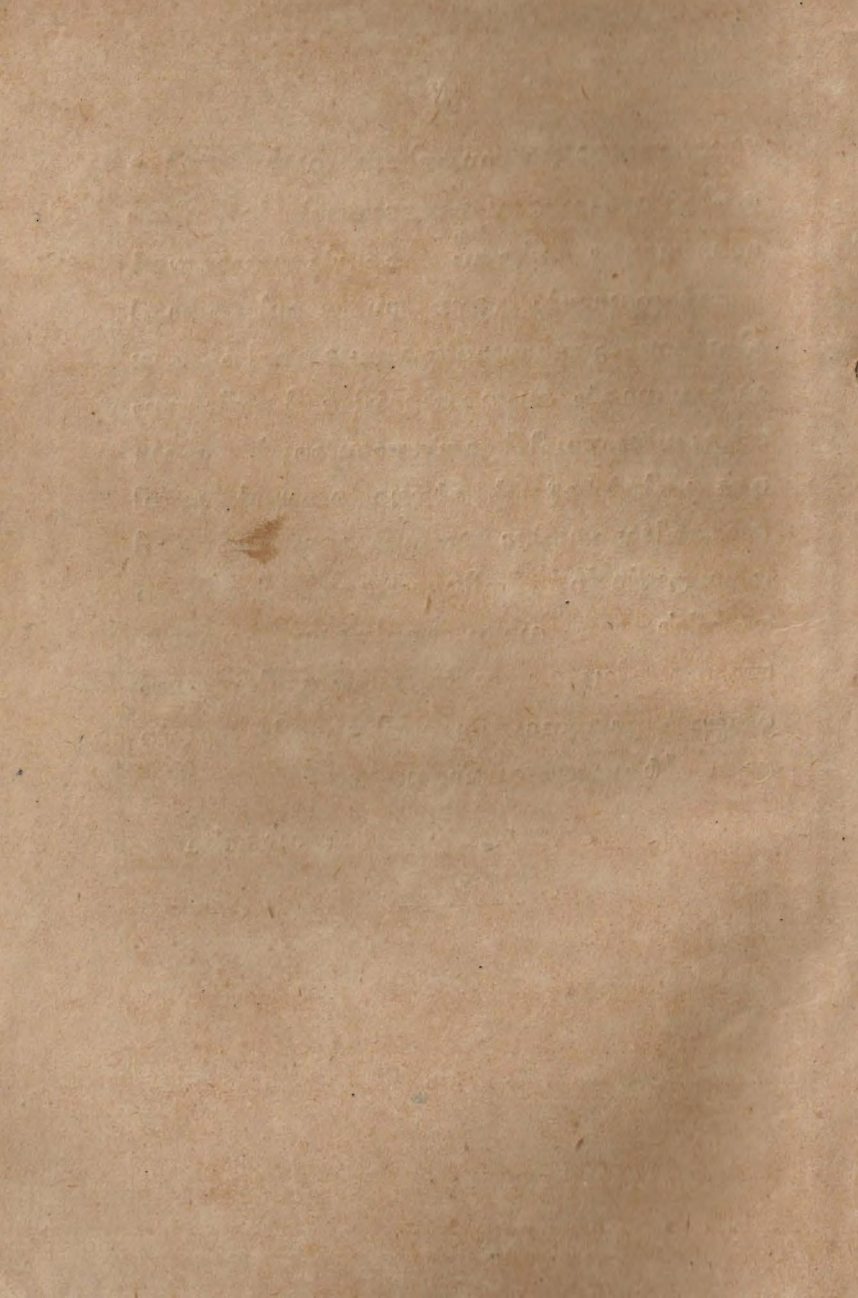

ലോകോത്തമനായ സാഹിത്യകാരന് തങ്ങളുടെ
 കൃതികൾമുഖേന മാനുഷസമുദായത്തിന്റെ നിയത
 സ്വഭാവങ്ങളെ ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ളവരായാൽ
 അത്തരംഗ്രന്ഥങ്ങൾ എന്നും സമാദരണീയങ്ങളായി
 രിക്കുമെന്നും ഉത്തമസാഹിത്യസ്വഭാവത്തിന് കാല
 ഭേദാവസ്ഥകൾ ബാധകങ്ങളായി ഭവിക്കയില്ലെന്നും
 വിശ്വസിക്കുന്നവരിൽ ഒരുവനാണു ഞാൻ. ഹോമ
 റുടെ കൃതികൾ മുഴുവൻ തർജ്ജമ ചെയ്യാൻ സാധി
 ക്കാത്തതിലേ എനിക്കു മനസ്സാപമുള്ളു. അ കവി
 ക്ഷപസമ്രാട്ടിന്റെ നിസ്സീമമായ മനോധർമ്മത്തിന്റെ
 യും നിർമ്മലമായ ഭാവനാശക്തിയുടേയും ഏകദേശ
 ജ്ഞാനമെങ്കിലും വായനക്കാരുടെ മനസ്സിൽ ഉദയം
 ചെയ്യാൻ ഈ ഗ്രന്ഥം സഹായിക്കുമെങ്കിൽ എന്റെ
 ശ്രമം തീർച്ചയായും വ്യർത്ഥമല്ല.

ഗ്രന്ഥകർത്താ.

ഹോമർ

(പൂർവ്വഭാഗം)

1

പ്രകൃതിയിലെ വണ്ണം സാഹിത്യത്തിലും രണ്ടു വിധം മഹാനാദങ്ങൾ കേൾക്കാവുന്നതാണ്. പദ്മങ്ങളിലേ പ്രചണ്ഡാവസ്ഥയും അണ്ണവങ്ങളിലേ മന്ദ്രധ്വനിയുംപോലെ, ശക്തിയുക്തമായ ഗദ്യത്തിന്റേയും അഭിമാനമായ പദ്യത്തിന്റേയും നാദങ്ങളാണ് സാഹിത്യത്തിൽ മുഴങ്ങുന്നത്. ഹോമർ മഹാകവിയുടെ നാദം അണ്ണവധ്വനിയുമാകുന്നു. നിഖിലനക്ഷത്രങ്ങളും നിഴലാടുന്ന ഒരു ബ്രഹ്മദൂഷണമാണദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യം. തീരപ്രദേശങ്ങളെ ചുംബനം ചെയ്യുന്ന മൃഗങ്ങളുടെ മർമ്മരശബ്ദങ്ങളും തടം തല്ലിത്തകർന്ന കല്ലോലപടലികളുടെ ഭേരിനിനാദങ്ങളും അവിടെ കേൾക്കാം. അയോനിയൻ

കടൽത്തീരങ്ങളിൽ പാടി നടന്ന ഈ കവിക്കോകി
 പത്തിന്റെ 'ഇഖിയഡ്', 'ഡെസ്സി' എന്ന മഹാ
 കാവ്യഭാവത്തെപ്പറ്റി,

“ഗർജ്ജിക്കും ഹോമോജി തന്നല്ലോവ കല്ലോവങ്ങൾ-
 ഷൈപ്പമത്തമോത്തമ്യഭന്നിവ രണ്ടും.”

എന്നു് ഒരു പാശ്ചാത്യവിമർശകൻ പ്രശംസിക്കുന്നതു
 സർവ്വഥാ യുക്തം തന്നെ.

ഹോമറുടെ ജനനവും ജീവചരിത്രവും സംബന്ധിച്ച് വിശ്വാസയോഗ്യമായ യാതൊരറിവും നമുക്കില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന്മസ്ഥാനപദവി കൊതിച്ച് ഗ്രീസിലെ ഏഴുനഗരങ്ങൾ പവിത്രതക്കും പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. യവനചരിത്രകാരനായ ഹെറോഡോട്ടസ് പറയുന്നതു് ഹോമറുടെ ജനനം സൂർണാനഗരത്തിലായിരുന്നു എന്നും, വിദ്യാഭ്യാസാനന്തരം അദ്ദേഹം ഈജിപ്ത്, ഇറ്റലി, സ്പെയിൻ മുതലായ രാജ്യങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നു എന്നും, ഈ സഞ്ചാരങ്ങൾക്കിടയിൽ നേത്രവൈകല്യം സംഭവിച്ചു എന്നും, സൂർണയിൽ തിരിച്ചെത്തിയതിന്റെ ശേഷം തന്റെ മഹാകാവ്യങ്ങൾ

നിർമ്മിച്ചു എന്നുമാണ്. ഫോമർ എങ്ങനാർത്ഥം ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും, ഇഖിയഡും ട്രൈസ്സിയും സമത്വനായ ഏതോ സന്യാസകന്മാർ ഗ്രാമം ചെല്ലപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രാചീനഗാനസമുച്ചയമാണെന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്ന പണ്ഡിതന്മാരും ഇല്ലാതില്ല. എന്നാൽ ഫോമറെപ്പറ്റി ജനങ്ങൾക്കുള്ള വിശ്വാസത്തെ ശിഥിലമാക്കാൻ യാതൊരു യുക്തിവാദങ്ങൾക്കും അഭ്യാപി സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അഥവാ, മാനുഷകുടുംബത്തിന്റെ പൊതു സ്വത്തായി പ്രശോഭിക്കുന്ന ഈ മഹാനുഭാവം ജനിച്ച നഗരം ഏതായാലെയും? നിശ്ചയമായിട്ട് മാനുഷകുടുംബത്തിന്റെ കവാടത്തിൽ വന്നുചെത്തി, നിരവധിസമ്പത്തുകൾ അവിടെ പ്രക്ഷേപിച്ചിട്ടുപലായനം ചെയ്ത പരമേശ്വരനിടയിലും വിനയസമ്പന്നനുമായ ലോകാപകാരിയാണദ്ദേഹം.

ഫോമർ ജന്മനാ നേത്രവികലനായിരുന്നു എന്നു ഞ്ഞെതിപ്പും പറയുന്നതു്. 'ട്രൈസ്സി'യിലേ കരുണമയമായ അയോധിവിതാംശം സ്വാനുഭവദ്യോതകമാണെന്നു വിചാരിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടു്.

(കേക)

“വായുധൂനിയിലായ വാണിമാതിവന്നൊപ്പം
 നിസ്സമഖവങ്ങളും വരശാപങ്ങൾ നല്കി.
 ശാപമായതു നേത്രപ്രകാശനിരസനം
 പാവന കവികൾക്കെന്തപുണ്യമല്ലോ വരം.
 മംഗലവരപ്രഭാവത്തിനാൽ യഥാകാമം
 തുറന്നുവെക്കും ഗാനമധുരി പൊഴിപ്പാനും
 ശ്രോതാക്കൾ കളിപ്പിച്ചു നിഖിലജനത്തിനും
 ഗാനത്തിൽ പുളകങ്ങൾമേല്പാനുമിവൻ ശക്തൻ.”

ഏകദേശം മൂപ്പതു ശതവർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു ജീവി-
 ച്ചിരുന്ന ഈ ഗായകപ്രവാൻ, യവനരാജ്യത്തെ
 ശൈഖങ്ങളും സാനക്കളും കടന്ന് പ്രകൃതിയുമായി
 കൈന സംഭാഷണം നടത്തിയും മാരാധവലോകത്തെ
 സൂക്ഷ്മനേത്രത്താൽ വീക്ഷിച്ചു, സർവ്വജന പ്രീണന
 സമർത്ഥമായ കാവ്യകലയെ നിതരാം പരിചരിക്കിപ്പോയും
 രാജമന്ദിരങ്ങൾക്കോടും സഞ്ചരിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു.
 മഹോത്സവാചസരങ്ങളിൽ ഇദ്ദേഹം രജതാലംകൃത
 മായ പിറന്തിൽ ഉപവിഷ്ഠനായി, യവനന്മാരുടെ
 ഖിരപ്രവൃത്തികളെക്കുറിച്ച് ഗാനയന്ത്രസാഹിത്യം മധു

രാജാവും ചെമ്പുനായിരുന്ന പതിവ്. ഇപ്രകാരമുള്ള അനവധി ഗാനങ്ങൾ തന്നെയായിരിക്കണം 'ഇവി യഡി'ന്റെ നിദാനം. 'ദേശസ്തി'യിൽ കാണുന്നത് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സഞ്ചാരങ്ങളുടെ ഒരു ചിത്രമാണെന്നും വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്.

2

മാനവ സമുദായത്തിന്റെ പ്രാകൃതദശയിലുണ്ടാകുന്ന സാഹിത്യം വിപ്രവൃത്തികളെ അശ്രുവിച്ചാണിരിക്കുക. വിരസാഹിത്യമില്ലാത്ത യാതൊരു പരിഷ്കൃത ജനസമുദായവും ഇല്ലതന്നെ. ഹിന്ദുക്കളുടെ പുരാതനസാഹിത്യണ്ഡാഗാരങ്ങളായ രാമായനവും മഹാഭാരതവും വിരസാഹിത്യകോടിയിലുൾപ്പെടുന്നു. വിവിധവണ്ണജാലങ്ങളായ ഗണങ്ങളാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട രാജപോലെയാണു വിരസാഹിത്യം വിളങ്ങുന്നത്. അതിരേഖ കഥാപാത്രങ്ങൾ വിരസഭാവത്തെ പല രീതിയിൽ കാണിക്കുന്നു. രാജാ കഥാപാത്രവും പ്രബലങ്ങളായ വികാരങ്ങൾക്കധീനമായി വർത്തിക്കുന്നു. മുദുവസ്ത്രങ്ങൾക്കു വിരസാഹിത്യത്തിൽ അധികം പ്രവേശമില്ലെന്നു പറയാം. ജീവിത രഹസ്യങ്ങളെയോ ആത്മീകതപങ്ങളെയോ പ്രതിപാദിക്കാൻ

താഴെ സാഹിത്യകാരന്മാർക്ക് സന്ദർഭം മുതങ്ങിയിരിക്കും. അമാനുഷ ശക്തിയുടെ സങ്കടനം വിംസാഹിത്യത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യേക വകുപ്പാണെന്നും. താഴെ ഞങ്ങളും ഭാരതത്തിലും ആത്മീയംശത്തിന് കുറച്ചുകൂടി പ്രവേശം കാണുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെപ്പറ്റി പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാർ പല വിധത്തിലും വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുതയും ഈയചസരത്തിൽ പ്രസ്താവ്യമാകുന്നു.

പാശ്ചാത്യ വിംസാഹിത്യനിർമ്മാതാക്കളിൽ അഗ്രഗണ്യൻ ഹോമറാണ്. 'ഇലിയാഡും ഒഡസ്സീയും' പ്രൗഢങ്ങളായ വിംസാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളായിരിക്കുന്നതിന് പുറമെ, ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ പാശ്ചാത്യർക്കു മാർഗ്ഗദർശകങ്ങളായിരിക്കുന്നു. പതിനഞ്ചായിരത്തി വരികൾ വരികളുള്ള 'ഇലിയാഡ്' ഇപ്പോൾ കാണുന്ന രൂപത്തിൽ ഹോമർ നിർമ്മിച്ചതായിരിക്കാൻ വഴിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം പല സന്ദർഭങ്ങളിലും പാടിയിട്ടുള്ള പ്രത്യേക കഥകളെ സമുച്ചരിച്ചും സ്വകുലപായ കല്പിതങ്ങളായ ഐതന്യംശങ്ങളെ ഇടയ്ക്കു ചേർത്തും അനന്തരകാലീനന്മാരായ കവികൾ രൂപവൽക്കരിച്ചതായിരിക്കണം. ഇതേ അഭിപ്രായം തന്നെയാണ് വ്യാസന്റെ

മഹാഭാരതത്തെപ്പറ്റിയും ചില പണ്ഡിതന്മാർ പുറപ്പെടുവിച്ചു കേട്ടിട്ടുള്ളത്.

‘ഇഖിയഡ്’ അതിന്റെ പ്രാഗുപത്തിൽ ആചിർഭവിച്ചത് കൃഷ്ണാബ്ജത്തിന് ആചിരത്തിൽ ചിലപാനം വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പാണെന്നു കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. യവനജനതാമധ്യത്തിൽ അക്കാലത്തു പല വിരക്തകളും വിരഗാനങ്ങളും പ്രചരിച്ചിരുന്നു. ഈ കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രാധാന്യം വഹിച്ചിരുന്ന “ഭായ്” നഗരനിരോധനം” മഹാമരുടെ ശ്രദ്ധയെ സവിശേഷം ആകർഷിച്ചിരിക്കാം. പത്തുസംവത്സരകാലംനിണ്ടു നിന്ന പ്രസ്തുതനിരോധത്തിന്റെ അന്ത്യഘട്ടം മാത്രമാണ് ഇഖിയഡിപ്പേ കഥാവിഷയം. ഈ നിരോധനത്തിൽ ഒരു പ്രധാനഭാഗം വഹിച്ചയവനവീരനും ഇത്താക്ക എന്ന ദാസിപിന്റെ അധിപനും ആയ ഡേഡ്ലിയൂസ് (യുളിസസ്സ്) സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങുവഴി നടന്ന സംഭവങ്ങളാണു ഡേഡ്ലിയൂസിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

‘ഇഖിയഡ്’ എന്നതിന്റെ അർത്ഥം ഇഖിയൺ അല്ലെങ്കിൽ ഭായ് എന്ന നഗരത്തെ സംബന്ധിച്ച

കാവും എന്നാണ്. ഈ നഗരം ഏച്ചു മൈനറി
 ലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഹോമറുടെ കാലത്തിനു
 വളരെ മുമ്പുതന്നെ ഗ്രീക്കുകർ പ്രസ്തുതനഗരത്തെ
 ശക്തിപൂർവ്വം നിരോധിച്ചു വൃത്താന്തം കഥാരൂപത്തിൽ
 അവരുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിച്ചിരുന്നു എന്നു മുന്പേ
 പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. അതിൽപ്രകാരം ഗ്രീക്കുകർപത്തു
 വർഷം നിരോധത്തിനുള്ള സന്നാഹങ്ങൾ ശേഖരി
 കയും, പിന്നെ പത്തുവർഷം നിരോധനം നടത്തു
 കയും, വീണ്ടും പത്തുവർഷം സ്വദേശത്തെയുള്ള
 യാത്രയിൽ അങ്ങുമിങ്ങും ചുറ്റിസ്സഞ്ചരിക്കയും ചെയ്ത
 തായി കാണുന്നു.

യേക്കുകായ ട്രായ്നഗരനിരോധം കാമിനിമൂലം
 സംഭവിച്ചതാണ്. ഗ്രീസിലെ ഉപരാജ്യങ്ങളിൽ
 ഒന്നായ സ്പാർട്ടായിലെ രാജാവായ മൈനീഡാസിന്റെ
 പത്നി ലോകൈകസുന്ദരിയായ ഹെമെൽ അയിരുന്നു.
 ട്രായ്നഗരാഭ്യുപനായ പ്രയമിന്റെ പുത്രൻ പാരിസ്
 അവളുടെ സൗന്ദര്യാതിശയത്തെപ്പറ്റി കേൾക്കാൻ
 ഇടയാവുകയും, കപ്പൽ കയറി മൈനീഡാസിന്റെ
 കൊട്ടാരത്തിലെത്തി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിഥിയായി
 പാർപ്പിച്ചു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. യുദ്ധാവായ പാരി

സ്റ്റീന്റെ അംഗമാവണുത്താൽ ഫെഡൻ ആകുമ്പോഴേക്കു
 യെന്നെ പറയേണ്ടു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ മെനിചാസ്റ്റിൻ
 അടുത്തൊരു ദ്വീപിലേക്കു കപ്പൽ കയറേണ്ടതായ
 ആവശ്യവും നേരിട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസാന്നിധ്യ
 ത്തിൽ ചാരിസ് ഫെഡനെ പറഞ്ഞു സമ്മതിപ്പിച്ചു,
 കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നും ഒട്ടുവളരെ നേരവും കൈവശ
 പ്പെടുത്തി അവളെയുംകൊണ്ടു സ്വദേശത്തേക്കു
 പോയി. ഈ സാഹസ വൃത്താന്തം അഭിമാനികളായ
 ഗ്രീക്കുകാരെല്ലാവരെയും പ്രകീർത്തിപ്പിച്ചു എന്നുപ്രത്യേകം
 പറയേണ്ടല്ലോ. ഗ്രീക്കുകാരുടെ സർവ്വാധിപത്യം എന്തൊ
 കുറെ വർഷമായിരുന്ന രാജാവും തന്റെ സഹോദരൻ
 മായ അഗമെമ്നനോടു മെനിചാസ് സങ്കടം പറ
 കയും താമസം വിനാ ഗ്രീസിലേ രാജാക്കന്മാരുടെ
 ഒരു യോഗംകൂടി, ട്രായ് നഗരം ആക്രമിച്ചു ഫെഡനെ
 വീണ്ടുകൊണ്ടുപോരണമെന്നു നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു.
 ഓരോ രാജാവും ഈ സംരംഭത്തിൽ കഴിയുംവണ്ണം
 സഹായിക്കാമെന്നു പ്രതിജ്ഞചെയ്തു സോത്സാഹം
 സൈന്യം ശേഖരിപ്പാനുണ്ടായി. ഇപ്രകാരം ഉദ്യമി
 ച്ചപ്പതിൽ പ്രമണികർ നെസ്സർ, അജാക്സ്, യുളി
 സസ്സ്, ഡിയോമീഡ്, അക്കീലീസ് എന്നീ യുദ്ധനവീ

രണ്ടായിരുന്നു. നെസ്സർ വൃദ്ധനെക്കിടും തീരനായി
 തന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ എല്ലാപരം അഭരിക്കയും
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശം കേൾക്കയും ചെയ്തിരുന്നു.
 ഉന്നതരും ബലിഷ്ഠരും ഭീമകായനുമായ അജാക്സ്
 (അജാക്ഷൻ) വലിയ ബുദ്ധിമാനല്ലായിരുന്നെങ്കിലും
 ഏതു സാഹസകർവും ചെയ്യാൻ ചുണയും കരുത്തു
 മുളുവനായിരുന്നു. യുളിസസ്സായിരുന്നു അക്കൂട്ടത്തിൽ
 ഏറ്റവും വലിയ തന്ത്രശാഖി. എന്നാൽ അക്കിഖീ
 സ്സിനെപ്പോലെ ഒരു വിരപുരുഷൻ അന്നു ഗ്രീസിലു
 ണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ് പെലി
 യൂസ് (പേലവൻ) എന്ന രാജാവും മാതാവ്
 ഒരു സമുദ്രദേവതയുമായിരുന്നു എന്നാണു് ഗ്രീക്കു
 കാർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നതു്. യുദ്ധസന്നദ്ധനായ
 പുത്രനോടു ദേവി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—
 “മകളേ, നിനക്കു് പ്രശാന്തവും സുഖീർവ്വമായ ഒരു
 ജീവിതത്തിൽ കാംക്ഷയുണ്ടെങ്കിൽ യുദ്ധത്തിനുപോക
 തതു്; അതല്ല, ജീവിതം ഹൃസ്വമായാലും ശാശ്വത
 യശസ്സുണ്ടാകണമെന്നു നീ മോഹിക്കണമെന്നെങ്കിൽ
 പൊയ്ക്കൊൾകതന്നെ”. യശോഖാഭകാംക്ഷിയായ
 അക്കിഖീസ് യുദ്ധംതന്നെ വരിച്ചു. മാതാവിനാൽ

സമ്മാനിക്കപ്പെട്ട ദിവ്യ കവചവും ദീർഘപ്രാസവും
 ധരിച്ചുകൊണ്ട് അക്കിമീസ് യുദ്ധയാത്രയ്ക്കൊരുങ്ങിയ
 ഫ്ലോർഡോ ഗ്രീക്കുകാരെല്ലാം ഉത്സാഹഭരിതരായിത്തീർന്നു.
 പെട്രോക്ലൂസ് എന്ന പ്രധാന മിത്രത്തോടുകൂടി
 അക്കിമീസ് അവരു പടക്കപ്പലുകൾ സജ്ജീകരിച്ചു.
 അഗമെമ്നൺ തന്നെയാണു സർവ്വസൈന്യാധി-
 പത്യം വഹിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ യക റോറ
 വതു കപ്പലുകളുണ്ടായിരുന്നു. മെനിലാസ് അറുപതും
 നെസ്റ്റർ തൊണ്ണൂറും ഡയോമീഡ് എൺപതും യുദ്ധി-
 സസ്ത്രം അജാക്സും കൂടി ഇരുപത്തിനാലും കപ്പലു-
 കൾ തയ്യാറാക്കി. ഇങ്ങനെ എല്ലാവരുംകൂടി അയിര
 ത്തിനേറുറു പടക്കപ്പലുകൾ ഒരുക്കി ഒരുപക്ഷത്തിലു-
 ധികം യോദ്ധാക്കളോടുകൂടി ഗ്രേക്ക് നിരോധിപ്പാൻ
 പുറപ്പെട്ടു. ഇത്രയും സാധിപ്പാൻ പത്തുവർഷവും
 വേണ്ടിവന്നു.

ഗ്രേക്ക് നഗരവാസികളും (ട്രോജന്മാർ) അലസന്മാ-
 രായിത്തീർന്നില്ല. അവരും ഇത്രയും കാലം യുദ്ധോദ്യമ
 ഞ്ചം ചെയ്തുകൊണ്ടാണിരുന്നത്. ഗ്രീക്കുകാരുടെ
 അഭിമാനബോധം എത്ര ശക്തിയുള്ളതാണെന്നു നല്ല
 പോലെ അറിയാമായിരുന്നതിനാൽ അവരും ഒരു

വന്ദിച്ച സൈന്യം ശേഖരിച്ചിരുന്നു. പ്രയംഗജാവിന്റെ മരണത്തെ പുത്രനായ ഹെക്റ്ററായിരുന്നു സർവസൈന്യമായിച്ചത്. ഹെക്റ്റർ ഏതു യവനവീരനോടും കിടന്നിരിക്കത്തക്ക യുദ്ധപാടവം സമ്പാദിച്ചവനായിരുന്നു.

ഒടുക്കം ഗ്രീക്കുകാരുടെ നാവികസൈന്യം ചക്രവാളത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായപ്പോൾ ട്രോയ് നഗരവാസികൾക്കുണ്ടായ സംഭ്രമം പായാപതല്ല. ട്രോജന്മാർക്കുതക്കരയിൽ അണിനിരന്നു നിന്നതല്ലാതെ കപ്പൽപ്പട്ട അടുക്കാതിരിക്കാനുള്ള യത്നങ്ങളൊന്നും ചെയ്തില്ല. യവനസൈന്യങ്ങൾ കരയ്ക്കിറങ്ങി മുറയ്ക്കു യുദ്ധവും ആരംഭിച്ചു. പത്തുവർഷത്തോളം യുദ്ധം നടന്നിട്ടും ട്രോയ് നഗരം പാടിപ്പോയതും അവർക്കു സാധിച്ചില്ല. ഇതിനിടയ്ക്ക് അഗമെമ്നണും അക്കിവിസും തമ്മിൽ ചില വഴക്കുകൾ നിമിത്തം നീരസം വന്നുകൂടുകയാൽ കോപാവിഷ്ടനായ അക്കിവിസ് യുദ്ധത്തിൽ പങ്കുചൊല്ലാതെ ട്രോയ് കൂടാരത്തിൽ അടങ്ങിപ്പാർക്കുവാൻ ചെയ്തത്. യാതൊരു വിധത്തിലും വിജയം കരസ്ഥമാവുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ അഗമെമ്നണും മറ്റു യവനവീരന്മാരും അക്കിവിസിനോടു സമാധാന

വാക്കുകൾ പറയും ആ മഹാമനസ്സൻ വീണ്ടും യുദ്ധത്തിൽ ചേരുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടുണ്ടായ സംഭവങ്ങളുടെ ഭയങ്കരത വർണ്ണിക്കാൻ ഹോമർ തന്നെ വേണം. ഈ യുദ്ധത്തിൽ ഹെക്റ്റർ വധിക്കപ്പെടുകയും ട്രോജന്മാർ നഗരത്തെ ഭാഗത്തേയ്ക്കു പാമ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അക്കിഖീസ്സിന്റെ കോപാഭവേശം മുതൽ ഹെക്റ്ററുടെ വധംവരെയുള്ള കഥയാണ് 'ഇഖിയഡിൻ' വിഷയിലേവീച്ചിട്ടുള്ളത്.

4

“പേലോത്തമൻ തന്റെയുൽക്കടക്രോധാഭവേശം
മാഖ്യേ പാടിട്ടു നീ ടിവ്യതാ: വാദേധതേ!”

എന്നാണ് 'ഇഖിയഡ്' ആരംഭിക്കുന്നത്. അഗമെമ്നണും അക്കിഖീസും തമ്മിലുള്ള വൈരത്തിന്റെ കാരണം ആദ്യമായി പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആദിത്യാചാസകന്മാരിൽ ഓളുടെ പുത്രിയെ അഗമെമ്നൺ യുദ്ധത്തിൽ ബന്ദിയായി പിടിച്ചതു നിമിത്തം കപിതനായ ആദിത്യഗേവാൽ ഗ്രീക്കുസൈന്യത്തെ മഹാമാരിയാൽ ശോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആദിത്യമർഷത്തെ ഹോമർ ഇപ്രകാരം വർണ്ണിക്കുന്നു:—

(പാഠം)

മേഘചിന്ത മുക്തമാണിതികളാടിതൃൻ
 ശ്രോധതാദ്രാക്ഷനായ് നീചകൊണ്ടുതേ.
 സ്തന്ധവെലതുണിരമിച്ചകിട്ടം
 ശിഞ്ജിതധനികേൾക്കുന്നിടയ്ക്കിടെ
 വെള്ളിച്ചില്ലിൽ ധ്വജധ്വജനിസ്ഥന-
 മുളച്ചിപ്പാർക്കുമുദിതി നൽകുന്നു.
 മുഹൂർത്തവനാക്ഷേപമിണിക്കുളളി-
 ലക്കനസ്രുഞ്ചൽതുകുന്നു മേൽക്കുമേൽ.
 മത്സ്യവൃന്ദവും വാജികടംബവും
 ചതുർവീഴ്ന്നു പാദം തുരുതുരെ.
 ഹന്ത സൈന്യശിഖിരത്തിൽ നീളവേ
 പൊന്തിയുളള ചിഹ്നം ചിതാഗ്നിയും.

ഈ മഹാവിപത്തിന്റെ കാരണം ദൈവജ്ഞന്മാ-
 രിൽ നിന്നും ധരിച്ചുപോലും അഗമമന്ത്രങ്ങൾ ആ കന്യാ-
 കയെ സൂര്യപുരോഹിതൻ നൽകുകയും സൂര്യൻ
 പ്രസാദിച്ചു മഹാമാരി ശമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. എ-
 ന്നാൽ അക്കിഷീസിന്റെ അധീനതയിൽ വന്നിട്ടി-
 രുന്ന ബ്രഹ്മസിന്ധു എന്ന മഹാദേവ കന്യകയെ
 തന്നിട്ടു ലഭിക്കണമെന്ന് അഗമമന്ത്രങ്ങൾ ശാപം

കൂടങ്ങി. അന്നു ചിത്തമായ ഈ നിർബന്ധം അക്കിമി സിനു തീരെ രസിച്ചില്ല. യവന പ്രയാനന്മാർ വീളി ചൂകുട്ടിയ ഒരു യോഗത്തിൽ ഈ വാദം ചിന്താവിഷയമായിത്തീരുകയും സർവ്വസൈന്യാധിപനും രാജശേഖരനുമായ അഗമെമ്നസ് അനുകൂലമായ വിധി പ്രസ്താവിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഈ തീരുമാനമനുസരിച്ച് അക്കിമിസ് കന്യകയെ വിട്ടുകൊടുക്കാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. എന്നാൽ തന്റെ ചെങ്കോൽ കൈയിലെടുത്ത് അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം ഉഗ്രമായ ഒരു ശപഥം ചെയ്തു.

(കാകളി)

ശക്തരാം ശത്രുക്കളോടേറ്റു പോർ ചെയ്തു
രക്താഭിഷിക്തരായ് നിങ്ങൾ പായും വിധൗ
അക്കിമിസ്സിൽ സഹായം ലഭിച്ചിടുകി-
ല്ലിക്കാഞ്ചനാഞ്ചിത രാജദണ്ഡത്താണെ.
സംഹാരദക്ഷനാം ഹെക്റ്റർനത്തനായ്
സിംഹാരവത്തൊടിസ്സാഗരോപാന്തത്തിൽ
വന്ദമയ്ക്കൊപ്പം കണപ കൂടങ്ങളെ
നിമ്മിപ്പതുകണ്ടു ക്ഷേപിൽ നിങ്ങളും.
പേരാണ്ടിടുമീയവനപ്രവിരനെ
വൈരിയാക്കിത്തീർത്ത മന്ദമതികളേ!

അഖംബഹീനരായ് പശ്ചാത്തപിക്കുവാൻ
കാലം സമാഗതമായ് പോന്നാക്കുമോ.

അനന്തരം അദ്ദേഹം യോനകമായ മൗനഭാവം
കൈക്കൊണ്ടു. അഗമെമ്നൺ ചൊടിച്ചു മറുപടി
പറയാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ വൃദ്ധനായ നെസ്സർ അദ്ദേ
ഹത്തെ തടുത്തു് കവഹം വർദ്ധിക്കാതെ കഴിച്ചു
കൂട്ടി. അക്കിഖീസ് ഒന്നു മിണ്ടാതെ തന്റെ കൂടാര
ത്തിലേക്കു പോയി. അഗമെമ്നൺ അക്കിഖീസിന്റെ
കൂടാരത്തിലേക്കു ദൂതന്മാരെ അയക്കുകയും അക്കിഖീസ്
കരഞ്ഞുകൊണ്ടു് തന്റെ രക്ഷയിലിരുന്ന യുവതിയെ
വിട്ടുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. കന്യാവിധോഗദുഃഖം
കൊണ്ടോ ഭീരുത്വംകൊണ്ടോ അല്ല അദ്ദേഹം വിച
രിച്ചതു്. തനിക്ക് അഭിമാനഭംഗം സംഭവിച്ച
തിലുള്ള ലജ്ജയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകളിൽ
അശ്രുതപേണു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതു്. മെനിമാസിനു
പേണ്ടി ഈ യുദ്ധത്തിൽ ഭാഗഭാഷായിട്ടു് ഈ നികൃ
ഷ്ടാനുഭവമാണല്ലോ അഭിമാനനശനായ തനിക്ക്
വന്നുകൂടിയതു്. സഭായോഗത്തിൽവെച്ചു് അദ്ദേഹം
തന്നെ യവനന്മാരോടിങ്ങനെ പറയുകയുണ്ടായി:—

(കേരളം)

ദോഷങ്ങൾക്കു നീക്കം ചെയ്തതായാ കർമ്മ-
 ലീലയുസംഭരണത്തിൽ ഭാഗഭാക്കായതും ഞാൻ.
 മറ്റൊന്നയകൂട്ടത്തേയും നിന്ദിച്ചിരുന്നെന്റെ നാട്ടി-
 ചൊന്നതേ കാണിച്ചുവെളിച്ചമുപയുത്തികൾ.
 മണ്ണുപരിവർത്തനം മോക്ഷാർക്കാരം തുണയാതി-
 ള്ളിരുന്നെ യുദ്ധത്തിനായിരണ്ടിപ്പനെന്നോപ്പിൽ.

അക്കിമീസ് വൃസനാശ്രാന്തനായി കടൽക്കര
 യിൽ ചെന്നിരുന്നു സമുദ്രഭവതയായ മാതാവിനെ
 സ്മരിച്ചു ഭേദി ഉടൻ പ്രത്യക്ഷനായായും പുത്രന്റെ
 അഭിമാനപരവനത്തിനായി യവനന്മാർക്കു തൽക്കാലം
 പരാജയം പരുത്തുണർന്നെ സത്യം ചെയ്തതും ചെയ്തു.

ഒരുപതുവർഷത്തെ വിദേശം കഴിഞ്ഞിട്ടും
 ഗണ്യമായ വിജയം ലഭിക്കായ്ക്കാൽ ക്ഷീണവിത്തനാ
 മാതിരിക്കുന്ന യവനഭേദന്മാരുടെ നേരസ്ഥിതി നന്നു
 പരീക്ഷിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അതമെന്താൻ
 ഒരു ദിവസം ഭേദന്മാരെ വിളിച്ചുകൂട്ടി ഇപ്രകാരം
 പറഞ്ഞു:—“വീരന്മാരായ യവന ഭേദന്മാരെ നമ്മുടെ
 ഉദ്യമം ഇനിയും സാഫല്യദശയെ പ്രാപിച്ചിട്ടില്ല.

നാം സ്വദേശങ്ങളിൽ നിന്നു പോന്നിട്ട് ഇതാ
 വെട്ടു വർഷം കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ പ്രിയ
 പതിമാനം അമ്മമസ്സന്താനങ്ങളും നമ്മെ കാണാൻ
 അത്യർക്കണ്ഡയോടു കൂടിയിരിക്കുകയാണ്. അതിനാൽ
 നമ്മുടെ നിമിത്തം നിറുത്തി ഇന്നുതന്നെ നാട്ടിലേക്കു
 മടങ്ങാം." ഇത്രയും കേട്ടപ്പോഴേയ്ക്കും യവനസേനാസ
 മൂഹത്തിൽ നിന്നുയർന്നു സന്തോഷഭാവം അകാശ
 മെങ്ങും മാറററാവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭടന്മാർ കൂട്ടംകൂട്ടമായി
 കടൽക്കരയിലേയ്ക്കൊഴിച്ചെന്ന് കപ്പലുകൾ ഇറ
 ക്കിത്തുടങ്ങി. രാജാവിനു വലിയ പരിഭ്രമമായി.
 തന്റെ പരീക്ഷണം അസ്ഥാനത്തിലായിപ്പോയതായും
 വിജയഭിമാനത്തേക്കാൾ ഗാഢികഞ്ചന്ധം ഭടന്മാരെ
 അകർഷിച്ചിരിക്കുന്നതായും അദ്ദേഹത്തിനു ബോദ്ധ്യ
 പ്പെട്ടു. ഇതികത്തച്ഛതാമൂലനായ രാജാവിനെ സഹാ
 യിപ്പാൻ യുളിസസ്സ് മുന്നോട്ടിറങ്ങി. രാജദണ്ഡവും
 കൈയിലെന്തി അയാൾ സേനാനിധിഹത്തിനിട
 യിൽ പാഞ്ഞു നടന്ന് ചതുരപായങ്ങളാൽ സൈന്യ
 സംയോജനം സാധിക്കുകയും ഭടന്മാർ തങ്ങളുടെ
 സംരംഭത്തിൽ നിന്നു നിവൃത്തരായി വീണ്ടും യുദ്ധത്തി
 ള്ളെത്തേക്കുകയും ചെയ്തു.

ഭോജനാനും യവനനാനും പാലിനായി അണി
നിന്നു. അപ്പോൾ കോമളവിഗ്രഹനായ പാരിസ്സ്
മുന്നോട്ടുവന്ന്, തന്നോടു ദാദ്രയുഗം ചെയ്യാൻ ചൂണ
യുള്ള യവന യോദ്ധാവാരാങ്കിലുമുണ്ടോ എന്ന്
സഗർവ്വം അന്വേഷണം ചെയ്തു. ഉടനെ ഇരയെക്കണ്ടു
ചാടുന്ന കേസരിയെപ്പോലെ മെനിചാസ് കുതി
ച്ചുതു. മെനിചാസിന്റെ ദർശനം പാരിസ്സിനെ
അസ്തവീര്യനാക്കി. അയാൾ തെറ്റി പിൻവാങ്ങുക
തന്നെ ചെയ്തു. ഇതു കണ്ടപ്പോൾ അഭിമാനിയായ
ഹെക്റ്റർ സഹിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത കോപം ഉണ്ടായി.
അദ്ദേഹം സഹോദരനെ ഇപ്രകാരം ഭേദിച്ചു.

(അനന്ത)

ഭേഗണങ്ങളാൽ പരിവൃതൻ ഭോമൻ
കടൽ കടന്നുവോ യവനരാജ്യത്തിൽ
പട്ടയം തെളിപ്പിച്ചിരുന്നങ്ങൾതൽ
നടുവിൽ മേവിയ തരണീതേതെ—
മഹാനഭാവനാം മനോഹസൻ തന്റെ
മഹിഷിയായുള്ള മനോഹരാംഗിയെ—
കുടിവത്രത്താലപഹരിച്ചുകൊ
ണ്ടുവിചിങ്ങോട്ടു തിരിച്ചു പോന്നതും

ജരണാകിയ ജനകനമസ്കൽ-
 പുരവരത്തിനും ജനോൽക്കരത്തിനും
 അപനയം ഭവാനനുഷ്ടിക്കുമ്പോൾ
 വിപത്തുകാളപം വന്ധത്തിപ്പെട്ടതും
 അഭിമുഖം വൈരിവരവെഴുതക-
 ന്നഭിമാനമില്ലാതെച്ചിത്തം വാൻ അന്നോ !

ഈ വാക്ശ്രവണം തറച്ചപ്പോൾ പാരിസ് മെനി
 ഖരസുമായി ഭവനവുമായും ചെമ്പാൽ തന്നെ തീർച്ച
 പ്പെടുത്തി. ജനിക്കുന്ന കക്ഷിക്കു ഹെമലനെ വിട്ടു
 കൊടുക്കണമെന്നായിരുന്നു വ്യവസ്ഥ. യുദ്ധത്തിൽ
 മെനിഖാസ് പ്രതിഷേധമായി തറയിൽ തള്ളിനിട്ട്
 കിരീടത്തിൽ പിടിച്ചു വലിച്ചിഴച്ചു തുടങ്ങി.
 അപ്പോൾ കിരീടം പറിഞ്ഞുപോകയും പാരിസ് അടി
 മറച്ചുപെട്ടുകയും ചെയ്തു. പരാജിതനായ പാരിസ്
 ഹെമലന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവർ
 അദ്ദേഹത്തിനടുത്തു സമാധാനം വികിരപിതിയി
 ലുള്ളതായിരുന്നു.

(നന്ദനനന്ദ)

പോർക്കുത്തിൽനിന്നു പോന്നോവോ, നെൽപ്പുളി
 ഭരണാധിപൻ
 നേക്കുനിന്നു ഉറിയെന്തെ പരിചിടാഞ്ഞു.

തിരനാകം മരണാലസൻ താവകളുജ്ജ്വാലിതൻ
 ചാതമാകുമെന്ന് ചൊന്ന വികത്വനങ്ങൾ
 കേവലം വൃതവൈകൃതങ്ങളല്ലയോ, ശൂന്യനാകിൽ
 ചോവുകരണാങ്കണത്തിൽ ചോരിനായ് വീണ്ടും.
 ഏകിലൊന്നു പറഞ്ഞിടം, മരണാലസൻ

തന്നെപ്പോലെ

സംഗം തുടങ്ങാൻ ചോർ ശക്തനല്ലാക.

പാരിസ് ചോർക്കളിൽ നിന്നു പലായനം
 ചെയ്ത് കയ്യാൽ വിജയം തങ്ങൾക്കുണ്ടെന്നും ഹൈന്ദവനെ
 വിട്ടുകൊടുക്കണമെന്നും യവനന്മാർ വാദിച്ചു.
 എന്നാൽ ട്രോജന്മാർ പരാജയം സമ്മതിച്ചില്ല. ഈ
 തക്കം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ട്രോജൻസൈന്യ
 നിരയിൽ നിന്നു വന്ന കരസ്ത്രം മെനീഷാസ്സിന്റെ
 വക്ഷസ്സിൽ തറച്ച് രക്തപ്രവാഹമുണ്ടാക്കി. ഈ
 നീച കൃത്യം യവനന്മാരെ പിന്നെയും കോപിപ്പിച്ചു.
 സഹോദരനെ പുത്രനിവിശേഷം സ്നേഹിച്ചിരുന്ന
 അഗമെമ്നൻ മുറിയു കണ്ടു ചല്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചു.
 എന്നാൽ ചൈത്രസഹായത്താൽ ഓനീഷാസ്സിന്റെ
 വ്രണം വേഗം കഴിഞ്ഞു. ഇനി മുറയ്ക്കു യുദ്ധം തുടങ്ങു
 കയല്ലാതെ ഗദ്യന്താമില്ലെന്നു കണ്ടു അഗമെമ്നൻ

സൈന്യങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും അവർ വാശി
 യോടെ മുന്നോട്ടിറങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഒന്നാം ദിവ
 സത്തെ യുദ്ധത്തിൽ ഗ്രീക്കുകാർ പല വിജയങ്ങളും
 ലഭിച്ചു. അനേകം ട്രോജനർ ഹതായശ്വേദം
 പാൻഡറസ് (പാണുമാൻ) എന്ന ട്രോജൻവില്ലാളി
 അസൂപ്രയോഗത്താൽ ചില യുദ്ധനന്മാരെ വീഴ്ത്തി.
 അക്കൂട്ടത്തിൽ ഡയോമീഡിനും മുറിവു പറ്റി.
 എന്നാൽ അയാൾ ചീറിപ്പാഞ്ഞു ചെന്നു് തന്റെ
 ഭിമമായ കുന്തം പാണുമാന്റെ മേൽ പതിപ്പിക്കുകയും
 ആ നിശിതായുധം പാണുമാന്റെ ശിരസ്സിൽ കൂടി
 പ്രയാണം ആരംഭിച്ച് വായും നാക്കും കടന്നു് താടി
 യുടെ താഴെ പ്രത്യക്ഷമാകുകയും അയാളുടെ ദേഹി
 പാലോകം ഗമിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നത്തെ സമ്പ്രദായ
 പ്രകാരം ഒരു യോദ്ധൻ വീഴുന്ന പ്രതിഭാസിയുടെ
 ശരീരം കൈപശപ്പെടുത്തുന്നത് അയാൾക്കു ബഹു
 മാനപ്രദവും ആ ശരീരം ചിട്ടകൊടുക്കുന്നതു മൃതന്റെ
 കക്ഷിക്കു ലജ്ജാകരവും ആയിരുന്നു. അതിനാൽ ശരീ
 രസമ്പാദനത്തിനുള്ള സംരംഭം വളരെ ആപൽക്കര
 മായിരുന്നു എന്നു പറയാം. ഡയോമീഡ് കൈയും
 മെയ്യും കറന്നു് പാണുമാശരീരത്തിനായുള്ള യത്നം

തുടങ്ങി. എന്നാൽ മഹാപ്രവാഹം നിമിത്തം വളരെ ക്ഷീണിക്കുകയാൽ അയാളുടെ ഉദ്യമം സഫലമായില്ല.

യുദ്ധം പിന്നെയും തുറന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ടോജ ന്നാൽ പിന്നെയും പരാജയമാണുണ്ടായത്. ഇതിന്റെ കാരണം ദൈവജന്മത്തോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ ദേവീ കോപമുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാവുകയാൽ ഹെക്ടറുടെ കാതാവായ ഹെക്ടർബാ, തോഴിമാരോടുകൂടി ദേവീപ്രി ത്വത്വം ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ട് ചില പ്രാർത്ഥ നകൾ നടത്തി. ഹെക്ടറും അടുത്തു വരാൻ പോകുന്ന ഭയങ്കരയുദ്ധത്തിൽ ചേരാൻ വേണ്ടി അരയും തലയും മുറുക്കി. തന്റെ പത്നിയായ അയ്യോമാക്കി (അന്തർമുഖി) യോടു യാത്ര പറവാൻ ഹെക്ടർ അവളുടെ മറുപടിയിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവൾ ആ വിര പുരുഷനെ പ്രണയപൂർവ്വം അവിംഗതം ചെയ്ത് തന്റെയും പുത്രന്റെയും ഭാഗ്യസർവ്വസ്വമായ ആ ജീവിതത്തെ അവഗണിച്ച് സാഹസകർമ്മങ്ങളിലൊന്നും ചെന്നു ചാടരുതെന്നു സവിനയം അപേക്ഷിച്ചു. യുദ്ധത്തിൽ അവളുടെ പിതാവും സഹജന്മാനും നശിച്ചു പോയിരുന്നു; എങ്കിലും അവൾ പറഞ്ഞത്,

എൻപ്രാണാപ്ലവൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ
ബന്ധുക്കൾക്കൊന്നിടത്തുവന്നു ?

എന്നായിരുന്നു. അപ്പോൾ ഹെക്ടർ ആ പതിഭവത
യോട്ട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

മഞ്ജരി

പോയിൽ കവരതെ പിഴവാങ്ങിനില്പതു
വീരോചിതമോ നിനയ്ക്കു ഭേദ!
ബാഹ്യമുതൽക്കു ഞാൻ ശീവിച്ചു പെരുമ്പോ
തെല്ലുചിന്നോളം മറന്നതില്ല.

സംഗമംഗമുചെത്തിവന്നാരതം
സന്ധിയാനം ചെയ്യും ഞാനിത്തച്ചിൽ
ഭീരുവെല്ലോമിങ്ങു ചാറിയാമെപ്പിതം
പുതവിന്മാർ തൻമുഖത്തു നോക്കും.

എൽപിതാധിന്നെന്നിടം യദശാഭം
സന്ധാദിക്കണ്ടതെൻ മുഖ്യഗർഭം.

എങ്കിലുണ്ടെന്നതെന്താത്മാവിങ്ക-
ലങ്കിക്കുന്നുണ്ടു ഭാവികാര്യം.

നമ്മുടെ പുണ്യനഗരവും വടരവും
നിമ്ബനാമെൻ ജനകൻതാനും

ഒന്നാകെയെന്നുചിട്ടിടുമാദർഭിനം
സന്ധിഹിതമായ് പതനമെല്ല.

ഹെക്ടർക്കു മനസ്സിനെ ക്രമത്തിലയിക്കും പീഡിപ്പിച്ചത് അന്തർമുഖിയെപ്പറ്റിയുള്ള വിചാരമായിരുന്നു. താൻ മൃതനാകുന്നപക്ഷം ആ സാധിയെ യവനന്മാർ അടിയായിപ്പിടിച്ച് വല്ല യവനവനിതയുടേയും വിടുവല ചെയ്യാൻ നിയോഗിക്കുമല്ലോ എന്നോർത്തപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം ഭേദിക്കുമ്പോലെ തോന്നി. സങ്കടമെല്ലാം ഭവിയും തേക്കി തന്റെ പുത്രനെയെടുത്തു ചുംബിച്ച് അശീർവ്വിച്ചതിന്റെ ശേഷം, പതിനേഴു യാത്രയും പറഞ്ഞു ഹെക്ടർ പടക്കുളത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. കണ്ണിൽ നിന്നു മറയുന്നതുപരെ അന്തർമുഖി ഭർത്താവിനെ നോക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെ നിന്നു.

ഹെക്ടർസമരഭൂമിയിൽ ചെന്നിട്ട് അഭ്യമുണ്ടായ സംഭവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിചാരധാരണമായിരുന്നു. തന്നോടു ദാദ്രായുധം ചെയ്യാൻ സമ്മതമുള്ള യവനവീരൻ ആരെങ്കിലുമുണ്ടോ എന്നുള്ള ചോദ്യം യവനസേനയിൽ ഒരു മർമ്മരധാപനിയുദ്ധാക്ഷക മാത്രം ചെയ്തു. ഹെക്ടറെ എല്ലാവർക്കും യോദ്ധായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം ബലകുക്കണന്മാരായി മുഖ്യാട്ടു വന്നില്ല. ഒട്ടക്കം മെനിലാസ് പഴയപോലെ യുദ്ധത്തിനൊരു

വെട്ടു. എന്നാൽ അഗമമന്ത്രിൻ അതനുവദി
 ചില്ല. ഉടനെ വൃദ്ധനായ നെസ്സർ മുഖവാട്ടുവന്ന്
 ഗ്രീക്കുകാരുടെ പെരുപ്പം ഇത്രത്തോളം നശിച്ചുപോ
 യതിൽ ഖജ്ജാദായം പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും സ്വന്തം
 യുദ്ധത്തിനു തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ പ്രവൃത്തി
 ഉദ്ദിഷ്ടഫലത്തെ ഉളവാക്കിയെന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴി
 ഞ്ഞല്ലോ. അഗമമന്ത്രിൻ, ഡയോമീഡ്, അജാക്ഷൻ
 തുടങ്ങിയ രേപതു പ്രമാണികൾ അഹമഹമികയാ
 മുന്നോട്ടിറങ്ങി. സർവ്വ സമ്മതപ്രകാരം ഭീമകായ
 നായ അജാക്ഷൻ പോരിന് പുറപ്പെട്ടു. അവർ
 സന്ധ്യയാകുന്നതുവരെ യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടും ജയാപജയ
 ഞർ കിണ്ണുനീപ്പാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇങ്ങനെ ഒന്നാം
 ദിവസത്തെ യുദ്ധം അവസാനിച്ചു.

6

രാത്രിയിൽ ഡോജന്നാർ ഒരു സമരസഭ്യേടി അന
 ന്തര കാണിയം അഭോധിച്ചുതുടങ്ങി. ഫെഡനെ
 തിരികെ ഏല്പിച്ച് യുദ്ധം അവസാനിപ്പിക്കുവാൻ
 നല്ലതെന്നു വിവേചികളായ ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെ
 ടെങ്കിലും പാരിസ്സിന് അതു സമ്മതമല്ലായിരുന്നു.
 അന്നു രാത്രി തന്നെ ഗ്രീസിൽ നിന്നും ട്രേനികം കച്ച

വടക്കുപ്പുകൾ അവിടെ വന്നടുക്കുകയാൽ യവനന്മാർ ഭക്ഷണവിഭവങ്ങൾ ഗാരാളം ശേഖരിപ്പാൻ സൗകര്യം സിദ്ധിച്ചു. ഉത്സാഹഭരിതരായ യവനന്മാർ പൊടിപൊടിച്ചൊരു സദ്യ നടത്തി, യുദ്ധക്ഷീണമെല്ലാം തീർത്തു.

നേരം പുലർന്നു യുദ്ധം വീണ്ടുമാരംഭിച്ചു. യവനസേന ക്രമേണ ചീൻവാങ്ങിത്തുടങ്ങി. ജയലക്ഷ്മി ഫെക്ടറൈ അനുകൂലിക്കുന്നതു കണ്ട് യവനന്മാർ വിഘാദിച്ചു. എങ്കിലും യവനരുടെ ക്രൈസ്തവ ഫെക്ടറുടെ സാരഥിയെ ഫനിച്ചു. ഉടനെ ആ വിരൽ താഴ്ന്നു ചാടി ശത്രുക്കളെ പലായനം ചെയ്യിച്ചു. കപ്പലുകളുടെ രക്ഷയ്ക്കായി ഗ്രീക്കുകാർ ഒരു കിടങ്ങു കൊത്തുവു ചെയ്തിരുന്നു. അവിടത്തോളം ചീൻമാറിയതിനു ശേഷമേ അവർ നിവ കിട്ടിയുള്ളൂ. അപ്പോഴേക്കു നേരം ഇരുട്ടിത്തുടങ്ങിയതിനാൽ ഇരുപക്ഷികളും യുദ്ധം നിർത്തി. രാത്രിയിൽ ഗ്രീക്കുകാർ കപ്പലുകളിൽ കയറി തിരിച്ചു പോയേക്കുമെന്നുപോലും ഫെക്ടർ ശങ്കിക്കാതിരുന്നില്ല.

യവനന്മാരുടെ സംഭ്രമം അപണ്ണനിയന്ത്രണം അക്കിപ്പീസിന്റെ സഹായം ഒന്നുമാത്രമേയ്ക്ക് ഈ

ഭൂമിയിൽ നിന്നുള്ള മോചനമാർഗ്ഗം എന്ന് യവ
 നപ്രമാണികൾ ഐക്യത്തോടെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.
 അതിനാൽ അഗമമന്തൻ അക്കിചിസിന്റെ
 സഹായം യാചിച്ചാൽ നിശ്ചയിച്ച് അജാക്ഷനേയും
 യുളിസസ്സിനേയും തന്റെ പ്രതിനിധികളെന്ന നില
 യിൽ കൂടാരത്തിലേക്കയച്ചു. അവിടെ ചെന്നപ്പോൾ
 അക്കിചിസ് വീണ വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും
 പെട്രാക്ലിസ് അടുത്തിരുന്നാനദിക്കുന്നതും അണ
 വർ കണ്ടത്. മാനുവായ അരിമിക്ൾക്ക് അക്കി
 ചിസ് സാദരം ഉപചാരങ്ങൾ ചെയ്തു. അനന്തരം
 യുളിസസ്സ് തങ്ങളുടെ ആഗമനോദ്ദേശ്യം പ്രസ്താ
 വിച്ചു. ഗ്രീസുരാജ്യത്തിന്റെ മാനം രക്ഷിച്ചാനുള്ള
 ഏക പുരുഷൻ അക്കിചിസാണെന്ന് യുളിസസ്സ്
 തുറന്നു സമ്മതിച്ചതിനു പുറമെ ബ്രൈസീസിനെ
 തിരികെ അയച്ചുകൊടുക്കാൻ അഗമമന്തൻ സന്ന
 ധനായിരിക്കുന്ന സംഗതിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രി
 മാരെ അക്കിചിസിനു വിവാഹം ചെയ്തുകൊടുപ്പാൻ
 ഒരുക്കമാണെന്നുള്ള വസ്തുതയും അറിയിച്ചു. പോരെ
 കിൽ ഒട്ടേറെ യവനവും ഗ്രീസിലെ ഏഴ് നഗരങ്ങളും
 കൊടുപ്പാൻ അഗമമന്തൻ തയ്യാറാണെന്നും ധരിപ്പി

ക്കയുണ്ടായി. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും അക്കിചീസിൻ അഗമമന്തന്റെ പേരിലുള്ളകോപം ശമിക്കയില്ലെങ്കിൽ യവനജനതയുടെ രാഷ്ട്രീയഭിമാനം നിലനിൽക്കാൻ മാത്രമെങ്കിലും അദ്ദേഹം യുദ്ധത്തിൽ ചേരണമെന്നുകൂടിയും യുക്തിസസ് ചൊല്ലാതിരുന്നില്ല.

ഈ നയോപായങ്ങളൊന്നും അക്കിചീസിന്റെ പ്രതന്തര ഭഞ്ജിക്കാൻ പര്യാപ്തങ്ങളായില്ലെന്നു പറയേണ്ടു. തന്നിട് അഗമമന്തന്റെ പുത്രിമാരും സമ്പത്തുക്കളും യാതൊരുവകയും അവശ്യമില്ലെന്നും തന്റെ പാട്ടിനിന്നു കൊള്ളാമെന്നുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി. അദ്ദേഹം വീണ്ടും പറഞ്ഞു:—

(കുളകാഞ്ചി)

പടുതയൊടു പരപൊരുതരിപുനിയൊടുക്കി-
യാൽ

പാരമുണ്ടാകും പ്രശസ്തിയെന്നാകിലും
ഒരുവനൊരു പരപ്പൊഴിയപരനപമാനമാ-
യോതിയാൽചിന്ന ഋരിഹരിക്കാവതോ
സഖിലനിധിയതിലമരുമസുഖഭ ഗുണാശ്രയം
സംഗ്രഹിയന്മാതാവു ചൊന്നതും കേൾക്കവിൻ

സമംഭിതിവധികതരകുതകൊടു ഞാൻ ഭൃം
സാഹസങ്ങൾക്കായ് തുനിഞ്ഞിറങ്ങിട്ടുകിൽ
വിജയകുലർമകൾ പുണരമയമമയകീർത്തിയും
വിതസന്ദേശം മുതിരുകകൊപ്പം.
പടയുഖലാതപൊഴുതിപ്രേപടുവതിനൊര-

ങ്ങാതെ

പാത്തുകൊണ്ടാൽ സുദീർഘം മമ ജീവിതം.

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ അജാക്ഷൻ ഇപ്രകാരം മൗനം
ഭഞ്ചിച്ചു. “എന്നാൽ നമുക്കു ചേരുകാം. ഇത്രനിർ
ബന്ധബുദ്ധിയായ അക്കിഖീസ്സിനോടു് ഇനിയും സാമ
വചനങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ട് പ്രയാജനമില്ല. ഇദ്ദേഹം
കാതുശൈരവത്തെ സ്തുതിക്കുന്നില്ലെന്നതന്നെയല്ല,
സ്വപുനങ്ങളെ സ്തേഹിക്കുന്നുമില്ല. ഒരു പെൺ
കുട്ടിക്കു പകരം വേണമെങ്കിൽ ഏഴുപേരെകൊടുപ്പാൻ
നാം തയ്യാറാണ്. പക്ഷെ സ്വീകരിപ്പാൻ ആളില്ലെ
ങ്കിൽ നിവൃത്തിയെന്തു ?” ഈ പരമധവാക്യം കൊണ്ടും
ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല.

സന്ധിഭൂതന്മാർ ഭഗോത്താഹ്വനികളായി മടങ്ങി
പ്പോന്നു. അക്കിഖീസ്സിന്റെ മറുപടികേട്ടപ്പോൾ യവ
നന്മാർ പൂർവ്വായികു പരിഭ്രാന്തരായി, അഗമമെന്നു്

ഏകയാസപാസ്വത്വം വർദ്ധിക്കയാൽ രാത്രിയിൽ ഉറക്കം
 വന്നില്ല. ശത്രുക്കളുടെ ബലം എന്തുണ്ടെന്നറിവാൻ
 പ്രചരണവേഷത്തിൽ അവരുടെ കടിക്കങ്ങളിൽ കടന്നു
 ചെല്ലാനുള്ള സാമത്വം ആർക്കുണ്ടുള്ളതെന്ന് അദ്ദേ
 ഹവും മെനിവാസും കൂടിയാലോചിച്ചതിൽ യുളി
 സസ്സും ഡമോമീഡും അതിനു പററിയവരാണെന്നു
 കണ്ടു അവരെ അക്കാര്യത്തിനായി നിയോഗിച്ചു.
 അതേ സമയം തന്നെ യവനസേനാബലം നിണ്ണയി
 പ്പാൻ ഡോളൻ എന്നൊരു ചാരനെ ഹെക്റ്ററും
 നിയോഗിച്ചിരുന്നു. യുളിസസ്സ് ഡോളനെ ഇടയ്ക്കു
 കണ്ടുമുട്ടുകയും അവനെ പിടികൂടി നേപ്പെടുത്തി
 ചേണ്ട വിവരമെല്ലാം ഗമിച്ചതിന്റെ ശേഷം
 അവന്റെ ശിരഃചേദം ചെയ്തുകയും ചെയ്തു. ഡോള
 നിൽ നിന്നു ലഭിച്ച വിവരങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി യുളി
 സസ്സും ഡമോമീഡും ശത്രുക്കളുടെ പാളയത്തിൽ
 കടന്നു പലപ്രമാണികളേയും വധിച്ചു, ചിലവിശേഷ
 പ്പെട്ട പക്ഷേതിരകളേയും കൈവശപ്പെടുത്തി തിരി
 ച്ചുപോന്നു.

അടുത്തദിവസത്തേ യുദ്ധം എത്രയും യേങ്കരമാ
 യിരുന്നു. ഗ്രീക്കുകാർ പരയത്തക്കവിജയമൊന്നുമുണ്ടാ
 യില്ല. ഡയോമീഡിനും മറിവുകൾ പറ്റി. അർക്കി
 മീസ്സ് ഇതെല്ലാം നോക്കിക്കൊണ്ട് തന്റെ കപ്പ
 ലിന്റെമുൻതലയ്ക്കു ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. യുദ്ധപ്പത്താണം
 സൂക്ഷ്മമായി ഗ്രഹിപ്പാൻവേണ്ടി അദ്ദേഹം പെട്രോ
 ക്ളസിനെ പടക്കുളത്തിലേക്കയച്ചു. ഫെക്ളർ തുട
 ങ്ങിയ അഞ്ചുചീരന്മാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അഞ്ചുപേ
 രായി സൈന്യങ്ങൾ ഗ്രീക്കുകാരെ ഒരു സമയത്തു
 തന്നെ എതിർത്തു. ഇരുപരത്തും ഉണ്ടായ വധ
 ങ്ങൾക്കു കൈയും കണക്കുമില്ല. ഗ്രീക്കുകാർ ക്രമേണ
 പിൻവാങ്ങിത്തുടങ്ങുകയും തങ്ങളുടെ കിടങ്ങു കടന്ന്
 പ്രാകാരത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രാകാര
 രോപുരം അനവധി യവനഭടന്മാരാൽ സൂക്ഷിത
 മായിരുന്നു. രോപുരം ഭേദിച്ച് അകത്തു കടപ്പാൻ
 ഫെക്ളറർ ശ്രമം തുടങ്ങി. യാതൊന്നും ഫലിക്കുന്നി
 ല്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ആ വിരകേശരി ഒരു ശിഖാല
 ണ്ഡമെടുത്തു രോപുരകവാടത്തിൽ ഉഴക്കം എറി
 യുകയും കവാടം തകർന്നുപോകയും ചെയ്തു.

(പാഠം)

സ്ഫാശകതി വഹിക്കും ശിവയേറു
 തോരണകവാടങ്ങൾ തകന്നുപോയ്
 ഫാലവും ചുളിച്ചുഗന്മാം ഹെക്ലതും
 ശ്രവപാണിയായുജ്ജീവേരീടിനാൻ
 മാറിവെപ്പടച്ചു കണ്ടല്ലൊഴേ
 മാറിനിന്നാൻ മരുതവരെല്ലാം
 കോപവഹിചൊരിയുന്ന കണ്ണുകൾ
 താപമേകി യവനക്കൊരുപോലെ
 പിന്തിരിഞ്ഞവൻ ചൊന്നാൻ ഭേദമൊടായ്
 പൊന്നിട്ടും മതിൽ കേറിക്കടക്കുവാൻ
 അരവത്തോടു വൻമതിലേറിയും
 ദ്വാരദേശം വഴിക്കുംരിപുബലം
 അത്ഭുതം പൂക്കനേരം യവനന്മാ-
 രാത്തരായ് പ്ലാഞ്ഞു കപ്പൽ കാത്തിടുവാൻ.

അല്ലോർ വരുണഗേവാൻ വേഷമാറി വന്നു
 ഗ്രീക്കുകാരെ സഹായിക്കയും ഹെക്റ്ററുടെ പുരോ-
 ഗതിക്കു പ്രതിബന്ധം നേരിടുകയും ചെയ്തു. യവന-
 ന്മാരുടെ വില്ലാളികൾ ട്രോജൻ സൈന്യത്തിൽ ശര-

മാരി ചൊരിഞ്ഞു തുടങ്ങി. പലരും ചത്തുവീണെങ്കിലും ഹെക്റ്ററും പാരിസ്സും മുന്നോട്ടുതന്നെ പാഞ്ഞുതുടർന്നു. കപ്പലുകൾ ചൂട്ടുന്നതിനുള്ളതെന്നായിരുന്നു അവരുടെ നിലയം. അത്ര സാധിച്ചാൽ യവനന്മാർ അകമാനം കീഴടങ്ങാതെ തരമില്ലല്ലോ. വല്ല വിധവും ഇരുട്ടുന്നതുപരെ യുദ്ധം നീട്ടിക്കൊണ്ടു പോകാമെങ്കിൽ രാത്രിയിൽ കപ്പലുകളിറക്കി തിരിച്ചു പോയ്ക്കൂലയാമെന്നൊരു രക്ഷാമാർഗ്ഗം മാത്രമേ അഗമമന്റണ തോന്നിയുള്ളൂ. ഇതിനിടയിൽ അമിതബലവാനായ അജാക്ഷൻ ഒരു വലിയ പാഷാണഖണ്ഡമെടുത്ത് ഹെക്റ്ററുടെ വക്ഷസ്സുടഞ്ഞിൽ ഉൾക്കോടെ എറിയുകയും ആ യോദ്ധാവ് ഇടിയേറ്റു വൻവൃക്ഷംപോലെ നിഖംപതിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹെക്റ്ററുടെ ദേഹഭേദികളെ വേർപെടുത്താൻ അജാക്ഷൻ മുന്നോട്ടു കുതിച്ചു. എന്നാൽ അനവധി ദേന്മാർ ഹെക്റ്ററെ വളഞ്ഞുനിന്നു യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹം വിഹ്വലമായി. നായകൻ വീണതു കണ്ടപ്പോൾ ടോജനാടെ ധൈര്യം അസ്തമിക്കുകയാൽ യവനന്മാർക്ക് വേഗത്തിൽ അവരെ കീടങ്ങിനു വെളിയിലോടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഹെക്റ്റർ രക്തം ചർദ്ദിച്ചു

കൊണ്ട് അല്പനേരം തേരിൽ കിടന്നുപോയെങ്കിലും
 വിണ്ടും പൂർവ്വായികം വാശിയോടുകൂടി യുദ്ധസന്നദ്ധ
 നായി. ട്രോജന്മാർ ഒരിക്കൽകൂടി ആത്മീയ പാഞ്ഞു
 കയറി ഗോപുരപാരം ഭേദിച്ചു കപ്പലുകളെ സമീ
 പിച്ചു. യമനന്മാർ കപ്പലുകളെ രക്ഷിപ്പാൻവേണ്ടി
 തങ്ങളെത്തന്നെ മറന്ന് രാമായാദായം യുദ്ധംചെയ്തു.
 അജാക്ഷൻ മൃഗത്തിമുനടി നീളമുള്ള ഒരു കുന്തവും
 മുഴുററി തന്റെ കപ്പലിൽ നിന്നതുകൊണ്ട് അക്രമം
 അടുക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വിഷമിക്കുന്നതിനിട
 യിൽ മെഹ്റാൻ ഭടന്മാരും പന്തം കൊളുത്തി ആ
 കപ്പലിന്റെ നേക്കു തന്നെ ചെന്നു. എന്നാൽ കുന്താ
 വ്യാതമേറു പന്ത്രണ്ടു ഭടന്മാർ ഒന്നിനുമേൽ ഒന്നായി
 ചത്തുവീണതല്ലാതെ അജാക്ഷന്റെ കപ്പലിലു തീവ
 ള്ലാൻ ട്രോജന്മാർക്കു കഴിഞ്ഞില്ല.

തന്റെ നാട്ടുകാക്കണ്ടാകാൻ പോകുന്ന ഭയങ്കര
 വിപത്തറിഞ്ഞ് പെട്രോക്ലൂസ് അക്കിലീസ്സിന്റെ
 മുമ്പിൽ ചെന്ന് ഒന്നും പറയാതെ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു
 നിന്നു. ഈ സ്രീസപഭാവത്തെ അക്കിലീസ്സ് കഠിന
 മായി ഭേസിച്ചെങ്കിലും പെട്രോക്ലൂസിന്റെ അഭ്യർത്ഥ
 നകളാൽ മനസ്സുവിഞ്ഞ് അയാളെ തന്റെ കവചം

ധരിപ്പിച്ചു തന്റെ അജയ്യരായ സൈന്യങ്ങളോടു
 കൂടി യുദ്ധത്തിനയച്ചു. എന്നാൽ കപ്പലുകൾ രക്ഷിച്ചു
 കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ മുമ്പോട്ടു കയറരുതെന്നു
 പ്രത്യേകം അയാളോടു പറഞ്ഞിരുന്നു. പെട്രോക്ലിഡ്സ്
 അക്കിഖിസ്സിന്റെ കവചം ധരിച്ചു പടക്കളത്തിലെ
 ത്തിയപ്പോൾ ട്രോജന്മാർ വല്ലതെ പരിഭ്രമിച്ചു.
 അക്കിഖിസ്സ് യുദ്ധത്തിനു വന്നിരിക്കുന്നു എന്നുണ
 വർ അദ്ദേഹം ധരിച്ചതു്. മഹാദാരുണമായ ഹെക്റ്റർ
 തന്നെയും അല്പമൊന്നു പിൻവാങ്ങിയെന്നു പറഞ്ഞാൽ
 മതിയല്ലോ. യവന സൈന്യം വീണ്ടും മുമ്പോട്ടു കയ
 റിത്തുടങ്ങി വിജയപ്രമത്തനായ പെട്രോക്ലിഡ്സ്
 അക്കിഖിസ്സിന്റെ നിയോഗത്തെ വിസ്മരിച്ചു ട്രോയ്
 നഗരപ്രാകാരംവരെ ശത്രുക്കളെ പായിച്ചും കൊണ്ടു
 ചെന്നു. നഗരത്തിനുള്ളിൽ കടക്കാനുള്ളയത്നം തുട
 ങ്ങിയപ്പോൾ ആ പ്രവൃത്തിക്കു പെട്രോക്ലിഡ്സ് നിയു
 ക്തനല്ലെന്ന് രോഗരീതിവാക്യം കേൾക്കപ്പെട്ടു. അപ്പോ
 ടേയ്ക്കും ഒരു ട്രോജൻ ഭ്രാതാവ് പെട്രോക്ലിഡിനെ പിൻ
 വശത്തുനിന്നു കുത്തുകയും അയാൾ പിൻതിരിഞ്ഞ
 പ്പോൾ ഹെക്റ്റർ തന്റെ നെടിയ കുന്തം അയാ
 ളുടെ വക്ഷസ്സിൽ പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു. അസന്ന

മരണനായ ചെട്രോക്സസ്, ഫെക്റ്റർക്ക് അക്കിപിസ്സിന്റെ കൈയാൽ മരണം സന്നിഹിതമായിരിക്കുന്നു എന്നു ശപിച്ചുകൊണ്ട് ജീവൻ വെടിഞ്ഞു. ഫെക്റ്റർ അക്കിപിസ്സിന്റെ കവചം എടുത്തു ധരിച്ചതിന്റെ ശേഷം ചെട്രോക്സസിന്റെ ശരീരം കൈപശപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നാൽ മെനിലാസ്സിന്റെ സാമന്ത്രിത്താൽ മുതശരീരം യവനന്മാർക്കു തന്നെ കൊണ്ടുപോകാൻ സാധിച്ചു.

ചെട്രോക്സസിന്റെ മരണ വാർത്തയറിഞ്ഞപ്പോൾ അക്കിപിസ്സിനുണ്ടായ താപകോപങ്ങൾക്കു വില്ലായിരുന്നു. പ്രാണസ്തംഭിതന്റെ വിയോഗം അദ്ദേഹത്തെ കേവലം ഭ്രാന്തനാക്കി എന്നു പറയാം. മാതാവായ സാഗര ദേവത പ്രത്യക്ഷയായി പല സമാധാനങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടും യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. പിന്നീട്, ഫെക്റ്റർക്കോടുള്ള പ്രതീകാരം മാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്താവിഷയം. ഫെക്റ്റർ മരിച്ചാൽ അക്കിപിസ്സിനും മരണം സംഭവിക്കുമെന്നു ദേവി പറഞ്ഞിട്ടും അദ്ദേഹത്തിനു കവുക്കുമുണ്ടായില്ല. “കന്യേ, അങ്ങിനെ സംഭവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ, മരണം എല്ലാവർക്കും എന്നെന്നേക്കുമുള്ള വര

തിരിക്കയില്ലല്ലോ," എന്നായിരുന്നു ആ തീരുമാനം സമാധാനം. എന്നാൽ കവചമില്ലാതെ യുദ്ധത്തിന് പോകാൻ നിവൃത്തിയില്ലായ്കയാൽ, പീറോസിവസം പ്രഭാതമായുന്നതിന് മുമ്പ് ദേവനിർമ്മിതമായ ഒരു വിശിഷ്ട കവചം നൽകാമെന്നു പറഞ്ഞു് ദേവി മറഞ്ഞു.

പെട്രോക്ളസ്സിന്റെ ശരീരം ഏതു വിധവും കൈവശപ്പെടുത്തണമെന്നു കരുതി ഹെക്റ്റർ പിന്നെയും യവനന്മാരെ അനുധാവനംചെയ്തു. അവർക്കു് ശരീരം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടി വരുമെന്നുള്ള ഘട്ടത്തിലായി. അപ്പോൾ അക്കിഖീസ്സി യവന പ്രാകാരത്തിന്റെ മുകളിൽ കയറിനിന്നു് മൂന്നുതരം സിംഹനാദം ചെയ്തു. ആ ശബ്ദശ്രവണമാത്രയിൽ ട്രോജന്മാർ സ്തംഭിതയായി പിൻചെലിഞ്ഞു തുടങ്ങി. അപ്പോൾ പെട്രോക്ളസ്സിന്റെ ശരീരം അക്കിഖീസ്സിന്റെ കൂടാരത്തിലേക്കു കൊണ്ടു പോകാൻ യവനന്മാർക്കു് നിഷ്പ്രയാസം സാധിച്ചു.

രാത്രിയിൽ ട്രോജന്മാർ സമരസഭവിചിച്ചുകൂട്ടി. പീറോസിവസം അക്കിഖീസ്സിന്റെ ആഗമനം ഉണ്ടാകുമെന്നു് എല്ലാവരും തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ആ മഹാ

വിരുന്നോടു നേരിടാൻ അർക്കം ചെയ്തുവെല്ലായിരുന്നെങ്കിലും വരുന്നതു വരട്ടെ എന്നു കല്പിച്ച് ഫെക്റർ തന്നെ സേനാനായകത്വം വഹിപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു.

പ്രഭാതത്തിനു മുമ്പേ അക്കിഖീസ്സിനുള്ള പട്ടച്ചെയ്യുംകൊണ്ടു സാഗരാദേവത പ്രത്യക്ഷയായി. കവചത്തിനുപുറമെ കാഞ്ചനമകടം ചെയ്ത ഒരു ശിരസ്ത്രാണവും പലവിധ രൂപങ്ങൾ ഉല്പലവനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു പരിചയും ദേവി കൊണ്ടുപന്നിരുന്നു. ഈ വിശിഷ്ടസാമഗ്രികൾ കണ്ടു് അക്കിഖീസ്സിന്റെ മനം കുളിർത്തു. അമ്മയുടെ കൈയിൽ നിന്നും പട്ടക്കോപ്പകൾ വാങ്ങിയണിഞ്ഞുകൊണ്ടു് ആ മഹാമന്ത്രി അയോധനഭൂമിയിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു.

8

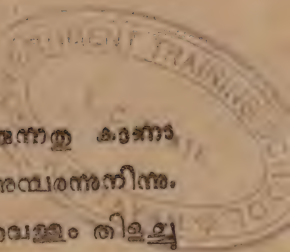
അക്കിഖീസ്സിന്റെ അഗമനം ക്ഷീണചിത്തരായവനന്മാർക്കു് അഭിനവചൈതന്യം നൽകുന്ന രസായനമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അഗമമന്ത്രിന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്നുനിന്നു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—“മഹാരാജാവേ, ഒരു ചെൺകുട്ടിയെ ഉദ്ദേശിച്ച് നാം രണ്ടുപേരും വിരോധികളായിത്തീരുക നിമിത്തം അനവധി യവ

നമ്മർ നശിക്കാനിടവന്നു. ഞാൻ അകന്നുനിന്നത്
 ട്രോജനാക്സ് വലിയ ഗുണമായും ഭവിച്ചു. എന്നാൽ
 ഈ നിമിഷം മുതൽ നമ്മുടെ വിരോധം മറന്ന് മാത്ര
 ഭൂമിയുടെ അഭിമാനരക്ഷണത്തിനായി നമുക്കൊരു
 മിച്ച പരിശ്രമിക്കാം.

അഗമമന്ദനം പശ്ചാത്താപം പ്രദർശിപ്പിച്ച്
 സാമവാക്യങ്ങൾ പറഞ്ഞു. അനന്തരം യവന
 സൈന്യത്തിന് സപ്തവിധയുക്തമായ ഭക്ഷണം
 നൽകപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, തന്റെ അപൂർവ്വതയ്ക്കുതീർന്ന
 വയത്തിനു പ്രതികാരം ചെയ്തിട്ടില്ലാതെ താൻ പെട്ടെന്നും
 പോലും കുടിക്കുകയല്ലെന്നുള്ള ദൃഢപ്രതിജ്ഞയോടെ
 അക്കിഖീസ്സ് മാറിയിരുന്നതേയുള്ളൂ.

യുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. ഇത്തവണ ഈശ്വരന്മാരും
 ദാമോക്ഷിയിൽ ചേർന്നു. അക്കിഖീസ്സ് ഉഗ്രമായ
 ശത്രു സംഹാരകർമ്മം തുടങ്ങി. അനവധി ട്രോജ
 നാർ ബന്ധനസ്ഥരാകപ്പെട്ടു. ശത്രുക്കളോടു യാതൊരു
 കാരണവും കാണിക്കാൻ അക്കിഖീസ്സിനു തോന്നി
 തില്ല. ട്രോജന്മാരുടെ വംശവിമോദം വരുത്താൻ
 അദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഇതിനിടയിൽ അടു

തുളു നദി കരകവിഞ്ഞാഴുകി വരുന്നതു കാണാ
 രായി. അക്കിപ്പിസ് അല്ലനേരം അമ്പരന്നുനിന്നു.
 അല്ലോർ അഗ്നീജ്വാലകൾ പരന്ന് വെള്ളം തിളച്ചു
 വരുന്നതും കണ്ടുതുടങ്ങി. ഇത് ഇടപാമ്പാർ തമ്മീ
 ലുള്ള മത്സരമായിരുന്നു എന്ന് പ്രത്യേകം പറയേ
 ണ്ടല്ലോ. അക്കിപ്പിസ് ദോജന്മാരെ ഭായ് നഗരപ്രാ
 കാശത്തിനുള്ളിലേയ്ക്കോടിച്ചു. എന്നാൽ ഹെക്റ്റർ
 മാത്രം അക്കിപ്പിസ്സിന്റെ മുമ്പത്ത് ഒഴിയുറപ്പിച്ചു
 കൊണ്ടു വെളിയിൽ നിന്നുതെയുള്ളു. പ്രയംരാജാവ്
 ഹെക്റ്റർമാറ് അകത്തു പോരുവാൻ പലവുരു അഭ്യത്ഥി
 ചിട്ടും ഫലമുണ്ടായില്ല. ജീവൻ പോകുന്നതുവരെ
 ഭായ് നഗരം രക്ഷിക്കാൻ താൻ യതിക്കുമെന്നായി
 രുന്നു ആ വിരവുരുഷന്റെ മറുപടി. അക്കിപ്പിസ്സിനു
 സമ്മതമുള്ളപക്ഷം ഹെഖനെ വിട്ടുകൊടുക്കാൻ തയ്യാ
 രാണെന്ന് ഹെക്റ്റർ പറഞ്ഞുതോക്കി. ആരു കേൾ
 കുന്നു? അതിനുള്ള സമയമെല്ലാം കഴിഞ്ഞുപോയി.
 അശ്വാത്തമായ വിശ്വോദ്രേകത്താൽ മതിമറന്നുപോയ
 അക്കിപ്പിസ് യാതൊന്നും വകവെയ്ക്കുന്നില്ല. അദ്ദേഹം
 പറഞ്ഞു:—

(കാകളി)

കാമിനികാമകുറെപ്പോൽ മനോഹര
 പ്രേമവാദശാതുവാൻ കാമമിളെപ്പോ.
 ആയതിനാളുമിടവുമിളെപ്പി-
 കാതോയനത്തിനാണിപ്പോളുചസരം.
 പോരിനായ് മുന്നോട്ടിറങ്ങുക, ദൈവങ്ങ-
 ുറെത്തുണയ്ക്കുമെന്നും കണ്ടുകാളുക.

ദുഷ്ടാസനഭീമസേനന്മാരെന്നു ചുറ്റും ആ മഹാമഹ
 ന്മാർ തമ്മിലടുക്കുന്നു. എന്നാൽ പെട്ടെന്ന് ഫെക്റ്റ
 അടി മെയ്യും അദ്ദേഹത്തെ വെടിയുകയും ആ വീര
 കേസരി 'കഴുകുന്നെക്കണ്ട കപോതിക'പോലെ അപ
 ക്രമിക്കയും ചെയ്യുന്നു. അക്കിമിസ് പിറകെതെ
 ത്തുന്നു. അപ്പർ ട്രായ് നഗര പ്രാകാരത്തെ മൂന്നുചട്ടം
 പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നു. അകത്തു കടക്കാനുള്ള
 ഫെക്റ്റററുടെ ഉദ്യമം അക്കിമിസ്സിന്റെ അപഭാസ
 ങ്ങളാൽ വീണ്ടും വീണ്ടും വിഫലമാകുന്നു. യവനന്മാർ
 ആരും തന്റെ സഹായത്തിന് വന്നുപോകരുതെന്നും
 പ്രതീക്ഷരും താൽ ഏകനായി നിർവഹിക്കാൻ നിശ്ച
 യിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും അക്കിമിസ് ഇടയ്ക്കിടെ

വിളിച്ചുപറയുന്നു. യാതൊരു ഭക്ഷണവുമില്ലാത്ത വെറുപ്പർ
പ്രതിയോഗിയെ അഭിമുഖീകരിച്ചു നില്ക്കുന്നു.
പരാജയം ഭവിക്കുന്ന യോഗന്റെ ശരീരം ബന്ധുക്കളെ
ഏല്പിക്കാമെന്നു രണ്ടുപേരും ശപഥം ചെയ്യുന്നതെന്ന്
ഹെക്ടർ പറഞ്ഞു നോക്കുന്നു. പ്രത്യുത്തരമായി
അക്കിപ്പിസ് ഇത്രയും പറയുന്നു:—

(കുറുപ്പി)

സന്ധിസംസാരങ്ങൾ കേൾക്കയില്ലേവെ ഞാൻ
സിംഹവും കർത്യനും തമ്മിലിണങ്ങുമോ
ഭീഷണഭായം വാഹിക്കും വൃകത്തിനു
മേഘശാഖാത്താഴ്ച മൈത്രി ഭവിക്കുമോ
ഞാനും വേദനമൊരിക്കലും ചേരുമി-
ല്ലേകൻ മരണമന്യേത മതിയാറു
യുദ്ധമെന്നോടു തുടങ്ങുക വേഗത്തി
മൊക്കുകില്ലേതും പക്ഷായനതന്ത്രങ്ങൾ
പ്രാണമിത്രത്തിൽ നിധനം തവ ജീവ
ശോണിതത്താൽ ഞാൻ പരിഹരിച്ചിട്ടുവൻ.

അക്കിപ്പിസ്സിന്റെ നെടുംകുന്തം ഹെക്ടറുടെ
വക്ഷസ്സിൽ പ്രക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അ രണ

നിപുണൻ ഒഴിഞ്ഞു മാറിക്കളഞ്ഞു. അദ്ദേഹം പ്രയാഗിച്ച കന്തം അക്കിമിസ്സിന്റെ പരിചയിൽ തട്ടിത്തരിച്ചുപോയതയുള്ളു. മറ്റൊരു കന്തം പെട്ടെന്നു ലഭിക്കായ്ക്കാൽ ഹെക്റ്റർ ഡെഗ്ലാസാണി നായടുത്തു. ഗുഡ്നായ അക്കിമിസ് ഫെക്റ്റർ തന്റെ വരവുനോക്കി നിലുയും അദ്ദേഹം ഏതാണ്ടു സമീപിച്ചപ്പോൾ കണ്ണത്തെ മകുച്ചമാക്കി തന്റെ കന്തം എറിയുകയും ചെയ്തു. ആ ട്രോജിയൻ തടി മറിയും പോലെ നില്ക്കുന്നവീണ. അക്കിമിസ് ഫെക്റ്റർ തന്റെ മേൽ കയറിനിന്നുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരം ശ്വാസനമാർക്കും വായസങ്ങൾക്കും ഭക്ഷണമാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ആത്മമനസ്സിച്ചു. അപ്പോൾ അസന്ത മരണനായ ഫെക്റ്റർ കിടന്നകിടപ്പിൽ ഇപ്രകാരം യാചിച്ചു. “കൃപയുണ്ടായി എന്റെ ശരീരത്തെ അവമാനിക്കാതിരിക്കണം. എന്റെ വൃദ്ധപിതാവു് ഈ ശരീരത്തിനു പകരം അവിടേയ്ക്കു് എത്ര വലിയ സംഖ്യയും മോചനദ്രവ്യമായിത്തന്നെ താണു്.” എന്നാൽ അക്കിമിസ്സിന്റെ അരിശം ഒരു വക മൃഗീയക്രോധമായി പരിണമിച്ചിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം ഫെക്റ്റർ തന്റെ പ്രാർത്ഥനകളൊന്നും

ചെയിക്കൊണ്ടില്ല. പാരിസ്സിന്റെ കൈനാൽ അക്കി
പിസ്സിനു മരണം സംഭവിക്കുമെന്നുള്ള അന്ത്യചക്ഷു
ഃഃശാസ്ത്രം ഹെക്ടർ ഭേദഗ്രാഹം ചെയ്തു.

പിന്നീടുണ്ടായ സംഭവം കേവലം പൈശാചി
കവും ബീഭത്സവുമാകുന്നു. യവനന്മാർ ഹെക്ടർ
യുടെ മൃതശരീരത്തിനു ചുറ്റും വന്നുകൂടി അതിൽ അവ
രുടെ ആയുധങ്ങൾ തറച്ചുകയറുകയും അക്കിപിസ്
ആ ശരീരം തന്റെ ശ്മശാനാടു ബന്ധിച്ചു കടൽക്കര
യിലേക്കു താഴെ പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. വീരപു
ത്രന്റെ മോഹനകളഞ്ചരം മണ്ണിൽ കിടന്നിഴയുന്ന
തുകണ്ട് വൃദ്ധനായ പ്രായം കൊട്ടാരത്തിൽ ചെറും
നിഖത്തുവീണകിടന്നുരുങ്ങി നിഖവിളിച്ചു. ഈ വൃത്താ
ന്തരമാണം ഗരിക്കാതെ അന്തർമുഖി അന്തഃപുരത്തി
നുള്ളിൽ വിചിത്രരീതിയിലുള്ള ഒരു വസ്ത്രം നെയ്തുകൊ
ണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ആത്മവല്ലഭൻ യുദ്ധത്തിൽ
ക്ഷിണിച്ചുപരമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു കുളിക്കാൻ
ചുട്ടുചെയ്തും തയ്യാറായിരിക്കണമെന്നും മറ്റും ഭാസി
മാക്ക് ഭാരോ ആജ്ഞകൾ കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന
തിനിടയിൽ ചെളിയിൽ ആക്രന്ദനശബ്ദം കേട്ടതുക
ണ്ടുകയാൽ അവർ പരിഭ്രമിച്ചു തോഴിമാരോടുകൂടി

ശോച്യാന്തിമേകദ പാഞ്ഞുവന്നു. അപ്പോൾ കണ്ട
കാഴ്ച മമ്മദേകമായിരുന്നു.

(കേക)

പ്രാണനായകൻ തന്റെ പാവനകളെല്ലാം
ക്ഷോണിയിൽ കിടന്നിഴയുന്നതു കണ്ടതേറെ
പെട്ടെന്നൊരന്ധകാരം പരന്നു കണ്ണടഞ്ഞു
പൊട്ടിച്ചുവെട്ടിപ്പോൽ പിൻപോട്ടുവീണുവെട്ടി.
ദുഃഖ ശിശോഭ്രഷ്ടാസഞ്ചയം തെരിച്ചുപോയ്,
ഹാജനാർഥം ചിതറിപ്പോയ്, പൂജേനിതങ്ങളു
(പോയ്,

വല്ലഭൻ പിതൃശേഖരം തന്നിൽ ചെലുപ്പിച്ചൊരാ-
ജ്യോതസ്സും കപ്പം മെയിൽനിന്നകന്നുപോയ്
മൃതപ്രായയായ് മണ്ണിൽ കിടക്കും സ്വാമിനിനെ
പ്പതുക്കെത്താങ്ങിക്കൊണ്ടാർ പരിചരിക്കാരും.

ഹെക്ടറുടെ ശരീരം കെട്ടിപ്പിടിച്ച് പെട്രോക്സ്
സിയൻ മൃതദേഹത്തിനു സമീപം കൊണ്ടു ചെന്നിട്ട
തിന്റെ ശേഷമാണ് അക്കിഡീസ് പ്രിയമിത
ത്തിന്റെ ശവസംസ്കാരം ആരോപനാവിഷയ

മരക്കിടയ്ക്കു്. അക്കിഡീസ്സിന്റെ പ്രീതിയുദ്ദേശിച്ചു് അഗമെമ്നൺ പിറേറടിവസം പെട്രോക്ലൂസിന്റെ ശവസംസ്കാരം തന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ സാഹചര്യം നടത്തിച്ചു. യുദ്ധത്തിൽ അക്കിഡീസ്സിനാൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന പന്ത്രണ്ടു ട്രോജന്മാർ ചിതാസരക്ഷയും ബഹികഴിക്കപ്പെട്ടു. പിറേറടിവസം മൃതപുരുഷന്റെ ദേഹശിഷ്ടങ്ങളായ അസ്ഥികളെല്ലാം സഞ്ചയിച്ചു് അക്കിഡീസ് ഒരു ചൊൽകുത്തിയിടുകയും, അടുത്തുതന്നെ മരണമടയുവാൻ പോകുന്ന തന്റെ അസ്ഥികളോടുചേർത്തു് ഒരു സ്ഥലത്തു നിക്ഷേപിക്കണമെന്ന് സ്വന്തം അനുചരന്മാരോടൊത്തുപിടിയും ചെയ്തു.

അഗമെമ്നന്റെ നേക്കുള്ള വൈരസ്വ്യം നിശ്ശേഷം ശമിച്ചെങ്കിലും ഹെക്റ്റർക്കു കാര്യം സ്മരിക്കുമ്പോൾ അക്കിഡീസ് കവിചൊള്ളുക തന്നെ ചെയ്തു. എന്നും രാധിലെ ഉണക്കനഴുക്കനറമ്പുടൽ ആ ക്രോധമൂർത്തി ഹെക്റ്റർക്കു മൃതശരീരം ഫലത്തോടു ബന്ധിച്ചു് പെട്രോക്ലൂസിന്റെ ചിതയ്ക്കു പുററും മൂന്നുവട്ടം വലിച്ചിഴിയ്ക്കും. ദീവസങ്ങൾ ഇങ്ങനെ പന്ത്രണ്ടുകഴിഞ്ഞിട്ടും ഇപ്പോൾ അയാൾക്കു അനുക്രമ്യത്താൽ ശവം അഴു

കാതിരുന്ന. പന്ത്രണ്ടാംദിവസം വൈകുന്നേരം വൃദ്ധനായ പ്രയോജാപ്, നവനാഭാഷത്തിൽ, തെളുത്തുകൊണ്ട് അനവതി ഭയവും കെട്ടിയെടുപ്പിച്ച് അക്കിഖിസ്സിന്റെ കൂടാരത്തിലെത്തി, സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിരഞ്ചാറ്റക്കളെ ചുംബിക്കുകയും അനന്തരം തന്റെ പാദോത്ഥ്വം പെട്ടിപ്പെടുത്തുകയും പുത്രന്റെ മൃതശരീരം താമിച്ച് കരുണ കരുണം പരിഭേപനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അക്കിഖിസ്സിന്റെ കോപം ശാന്തമായി. ഉടൻ തന്നെ അദ്ദേഹം ഹെക്ടററുടെ ശരീരം വിദേശ വസ്ത്രങ്ങളാൽ അർപ്പണം ചെയ്യിച്ച് സുഗന്ധമേഖങ്ങൾ പൂശി, സ്വന്തം കൈകളാലെടുത്ത് ഒരു പശുക്കുത്തിൽ കിടത്തി. രാത്രിമുഴുവനും പ്രയം ആ കട്ടിമിന്നരിക്കുകയുണ്ടു. എന്നാൽ മൃതശരീരം കാണാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കിന്ദുവാമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ വൃദ്ധന്റെ വിചാപം തന്റെ കോപംഗിയെ വീണ്ടും ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ചു കേമെന്നായിരുന്നു അക്കിഖിസ്സിന്റെ ഭയം. ചിറോദിപസം രാപിലെ പ്രയം മൃതശരീരവും എടുപ്പിച്ചുകൊണ്ട് രജയാനിയെ പ്രാപിച്ചു. പന്ത്രണ്ടുദിവസത്തേക്കു യുദ്ധം നിർത്തിവെച്ചിരിക്കുന്നതായി

അക്കിമിസ് പ്രസ്താവിച്ചപ്പോഴാണ് ട്രോജർമാർക്ക്
ശ്വാസം നേരെ വീണത്. ഫെക്റ്റർടെ സംസ്കാരം
യഥാവിധി നിർവ്വഹിപ്പാൻ അച്ഛൻ സാക്ഷാൽ
വരികയും അവർ ആ കർമ്മം വീശാചിതവും രാജാ
ചിതവുമാകുവണ്ണം സഹായിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങ
നെ 'ഇലിയഡ്' മഹാകാവ്യം അവസാനിക്കുന്നു.

9

'ഇലിയഡി'ന്റെ അകസ്മികമായ അവസാനം
നമ്മെ നീരാശപ്പെടുത്തുകയാണു ചെയ്യുന്നത്. ട്രോയ്
നഗരനിരോധത്തിന്റെ പശ്ചാത്താപം കണ്ടാ
രമ്മ ഉൽക്കണ്ഠയ്ക്കു ശമനം വരുത്തില്ല. എന്നാൽ
ഹോമറുടെ ഉദ്ദേശ്യം അക്കിമിസ്സിന്റെ ക്രോധാ
ചേശം വിവരിക്കണമെന്നു മാത്രമായിരുന്നു എന്ന്
മുമ്പേ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

'ഇലിയഡ്' വായിച്ചു കഴിയുമ്പോൾ ഫെക്റ്റർ
മോടാണു നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടാവുക. അക്കിമി
സ്സിനെക്കാൾ ഫെക്റ്റർക്ക് മനുഷ്യാത്മം കൂടുതലുള്ള
തിനാൽ നാം ഫെക്റ്റർനെ സ്നേഹിച്ചു പോകുന്നു.
ഭാര്യപുത്രസഹോദരഭാദികളോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ
പ്രേമവാത്സല്യങ്ങളും പിതാവിനോടുള്ള ഭക്തിയും

സമാധാനി സ്വാത്മഹിതമായ രാജ്യസ്നേഹവും നമ്മെ അകർഷിക്കുന്നു. അക്കിഖീസ്സിൽ അമാനുഷരോട് ഉണ്ടാണു നാം അധികം ദർശിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം മാനുഷസമുദായത്തിൽനിന്നും അകന്നു നില്ക്കുമ്പോഴെങ്കിലും തോന്നുന്നു. വീഴ്ചക്രായങ്ങളുടെ ഒരു മൂർത്തിമത്ഭാപമായിമാത്രമേ അദ്ദേഹത്തെ നാം സ്മരിക്കുന്നുള്ളൂ. ഹെക്റ്റർ രാജാക്കളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റം കേവലം മുമ്പിയമാണെന്നു പറയാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എന്നിരുന്നാലും കഥാനായകൻ അക്കിഖീസുതന്നെയാണ്.

ഹെക്റ്ററുടെ മരണത്തിനു ശേഷമുള്ള സംഭവങ്ങളെ വേറെ ചില കവികൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രയമിനെ സഹാനിപ്പാൽ വന്നു പല പുതിയ ബന്ധങ്ങളും പരാജിതരായി. എങ്കിലും ഒരു ദിവസം പാരിസ്സിൽ ഒരു ദൈവം ദക്ഷിണപാദത്തിലേറ്റു് അക്കിഖീസ് തന്റെ വിഴ്ചയും ഹെക്റ്ററുടെ പ്രവചനം ഫലിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവചവും അയ്യപ്പങ്ങളും ഏറ്റവും സമർത്ഥനായ വിരുന്ന സമ്മാനിക്കണമെന്ന് യവനന്മാർ തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ യുളിസസ്സും അജാക്ഷനും മത്സരിക്കുകയുണ്ടായി. യുളിസസ്സാണ് സമ്മാനാർഹൻ എന്നായിരുന്നു മധ്യസ്ഥന്മാരുടെ

അഭിപ്രായം. ഇതറിഞ്ഞു ഭീകരനായ അജാക്ഷൻ സങ്കടവും ലജ്ജയും സഹിക്കാൻ ശക്തനാകാതെ അത്ഥവത്വ ചെയ്തുകൂടുന്നു.

വിജയത്തിനുള്ള വഴിയൊന്നും കാണാതെ വിഷമിച്ച് യുളിസസ്സും ഡയോമീഡും അക്കിഖീസ്സിന്റെ പുത്രനെ കൊണ്ടുവരുവാൻ കപ്പൽ കയറി. അപ്പോൾ അഗമമന്തനും മെനിലാസുമാണ് യുലും നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. അവർ വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ട് യുലും തുടൻകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അക്കിഖീസ്സിന്റെ പുത്രൻ വന്നുചേർന്നു. അച്ഛനെപ്പോലെ സർവ്വകുലനായ പുത്രനെ കണ്ടപ്പോൾ ട്രോജന്മാർ പഴയ പടി പിന്മാറിത്തുടങ്ങി. പാരിസ് ഒരു യവന ഭടന്റെ അസൂയമേറുവീണു. എന്നിട്ടും ട്രോജന്മാർ ഹെലനെ വീട്ടുകൊടുത്തില്ല. ഒരു വിധത്തിലും നഗരത്തിനുള്ളിൽ കടക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു കണ്ടു തന്ത്രശാലിയായ യുളിസസ് ഒരു കൗശലം പ്രയോഗിച്ചു നോക്കാനുറച്ചു. യവനന്മാർ മരംകൊണ്ടു ഒരു വലിയ കുതിരയെ പണിചെയ്തുതുടങ്ങി. മൃണദിവസം കൊണ്ടു പണിതീർന്നു. രാത്രിയായപ്പോൾ യവനവിരന്മാർ പലരും അയ്യവപാണികളായി അരംപത്തിന്റെ

വിസ്തൃതമായ ഉദാരചരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. പ്രാണികളിൽ ജഗമെന്തണം നെസ്സും മാത്രമേ വെളിയിലുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അച്ഛൻ സൈന്യസമേതം കപ്പൽ കയറി ആ സ്ഥലം വിട്ടുപോകയും ചെയ്തു.

യവനന്മാർ പോയതും സമുദ്രതീരത്തു് ഒരു വലിയ മരക്കുതിര നിൽക്കുന്നതുംകണ്ടു് ഭോജന്മാർ ആ സ്ഥലത്തേക്കു ചെന്നു. കുതിരയെ വലിച്ചുകൊണ്ടു പോകാൻതക്ക വിധത്തിൽ ചാട്ടം വടവും ഒരുക്കിയിരുന്നതിനാൽ അവരെല്ലാവരുംകൂടി ചിരിച്ചുകർത്തു് അതിനെ വലിച്ചു് നഗരാന്തർഭാഗത്തു കൊണ്ടു പോയി നിൽക്കി. നേരം ഇരുട്ടിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ യവനന്മാരുടെ യുദ്ധക്കപ്പലുകൾ വീണ്ടും പഴയ താവളങ്ങളിലെത്തി. ഭോജന്മാർ ഉറക്കമായി എത്തുകണ്ടപ്പോൾ കുതിരയ്ക്കു കത്തിരുന്ന ഭേന്മാർ പുറത്തിറങ്ങി, പ്രാകാരപാതത്തിലേയ്ക്കു് ഓടിപ്പോന്നു് അവിടെ അവസരമായി നിന്നിരുന്ന കാവൽക്കാരെ വലിച്ചു് കവാടങ്ങൾ തുറക്കുകയും യവനസൈന്യം മുഴുവനും നഗരത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ രാത്രിയിൽ അവിടെ നടന്ന കൂട്ടക്കൊലയുടെ യേജുരതയെ വർണ്ണിക്കുന്നതിന്നുക്കാൾ ഉപരിച്ചുകൊള്ളുകയാണു്

നല്ലത്. നിരയുന്മാരായ പുരുഷന്മാരെ വെട്ടിനറുക്കിയതിനു കണക്കില്ല. ഒരു യവനന്മാരായ പ്രയം രാജാവിന്റെ പള്ളിയിൽ കടന്ന് ആ വൃദ്ധനെ വധിച്ചു. മെനിവാസ് നേരെ ഹെലന്റെ മന്ദിരത്തിലേയ്ക്കുണ്ടെന്നത്. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടപ്പോൾ ആ സുന്ദരംഗി നിലത്തുവീണു പാദങ്ങൾ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു നിലവിളിച്ചു. അതുകണ്ട് ഹൃദയം അലിഞ്ഞു പോയ മെനിവാസ് അവളെ സ്നേഹപൂർവ്വം അലിംഗനം ചെയ്ത് സമാധാനപ്പെടുത്തി.

നേരെ പുലർന്നപ്പോൾ ഭാര്യ നഗരം ചാവചായിരുന്. സ്രീകുമാരെയല്ലാം യവനന്മാർ പിടിച്ചു കല്ലുവിലേക്കുകൊണ്ടുപോകയും പുരുഷന്മാരുടെ കണ്ണുപോലെ കൂടിക്കിടന്ന ശവശരീരങ്ങൾ അവിടെത്തന്നെ ഇട്ടേക്കുകയും ചെയ്തു. നഗരത്തിലെ സ്വത്തുക്കളും വിജയികൾ വിഭജിച്ചെടുക്കയാണുണ്ടായത്. പ്രയമിന്റെ പുത്രിയായ കസ്സാൻഡ്രയെ അശ്വമേധനം സപരക്ഷയിൽ സ്വീകരിച്ചു. മെനിവാസ് ഹെലനെ ബഹുമാനപൂർവ്വം തന്റെ കല്ലുവിലേക്കും കൊണ്ടുപോയി.

യുദ്ധത്തിൽ അവശേഷിച്ച യവനവിരോധം ഗ്രീസിലെക്കു മടങ്ങുകയും പല ദീർഘസഞ്ചാരങ്ങൾക്കു ശേഷം യുളിസസ്സൊഴികെയുള്ളവർ അവരവരുടെ ഭവനങ്ങളിലെത്തുകയും ചെയ്തു. ഏകദേശം പത്തു ചർവ്വം കാത്തിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി യാതൊരു വർത്തമാനവും ആർക്കും ലഭിച്ചില്ല. യുളിസസ്സിന്റെ ദശവർഷസഞ്ചാരത്തിന്റെയും പ്രത്യാഗമനത്തിന്റെയും വൃത്താന്തമാണ് ഓഡിസ്സിയയിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

ഭായം നഗരത്തിൽനിന്നും തിരിച്ച യുളിസസ്സിന്റെ കപ്പലിന് പ്രതികൂലവാതുകൊണ്ട് മാർഗ്ഗഭ്രംശം സംഭവിച്ച് അനേകം അപരിചിതപ്രദേശങ്ങളിൽ ചെന്നു ചെറുനാടിയെന്നു. അവിടങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പല തരത്തിലുള്ള ആപത്തുകളും സംഭവിച്ചു. സൈക്ലോപ്പ് എന്ന പേരുള്ള ഏകനേത്രനായ രാക്ഷസനാലേയും, സൈറൺസ് എന്ന മനുഷ്യാദിനികളായ യക്ഷികളേയും അദ്ദേഹം തന്ത്രപ്രയോഗാൽ പരാജിതരാക്കിയെങ്കിലും ഒടുവിൽ കപ്പലിനു നാശം ഭവിക്കയാൽ കക്കിപ്പോ

എന്ന ദേവതയുടെ അധീനതയിൽ വസിക്കാൻ നിർബന്ധിതനായിത്തീർന്നു. ഈ ദേവത യുദ്ധിസസ്സിനോടു ദയാപൂർവ്വം പെരുമാറുകയും തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ പാർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങി പോകുവാൻ താൻ അർഹിക്കാത്തതെന്തെന്നുള്ളതോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ പ്രതിഷ്ഠണം വർദ്ധിച്ചുവന്നതെയുള്ളു.

യുദ്ധിസസ് ഇങ്ങനെ ഏഴു കൊല്ലം കവിപ്പോയിന്റെ അതിഥിയായി പാർത്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയായ പെനിലൊപ്പെയും പുത്രനായ ടെലിമാക്കസ്സും വളരെ വിഷാദിച്ച് ഇത്തരക്കായിൽ താമസിക്കുകയായിരുന്നു. യുദ്ധിസസ് ഇനി തിരിച്ചുവരുന്ന കാര്യം പ്രയാസമാണെന്നു കണ്ടു ഇത്തരക്കായിലെ പ്രഭുക്കന്മാരിൽ പലരും പെനിലൊപ്പയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യാൻ വേണ്ടി കൊട്ടാരത്തിൽതന്നെ താമസം തുടങ്ങി. ടെലിമാക്കസ്സിന് ഇവരെ അകറ്റി നിർത്താനുള്ള തന്മേടും വന്നിട്ടില്ലായിരുന്നതിനാൽ പ്രഭുക്കന്മാർ കൊട്ടാരത്തിലേ മുക്കുവെല്ലാം തങ്ങളുടെ സുഖജീവിതത്തിനായി നീശ്ശങ്ക വിനിയോഗിച്ചു വന്നിരുന്നു. പെനിലൊപ്പയാകട്ടെ, ഓരോ ദിവസവും

വകുപം പറഞ്ഞത് ഇവരുടെ ഉപദ്രവത്തിൽനിന്നും
 അകന്നു നിന്നിരുന്നു. ഇങ്ങനെ അധികം നാൾ കഴി
 ച്ചുളളുന്നതു വിഷമമാണെന്നു കണ്ടു യുദ്ധവായ ദൈവി
 മാക്കുസ് അയ്യനെ അന്വേഷിക്കാൻ ആലോചന
 തുടങ്ങി. ഈ ഘട്ടത്തിൽ വാണീദേവി ആ യുദ്ധ
 വിനെ സഹായിപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ച്, വേഷം മാറി
 അയാളുടെ മുമ്പിൽ ആഗതയായി, ഇപ്രകാരം
 പറഞ്ഞു:—

(കേക)

“എന്തെങ്ങേ വേഷനേവം ചിന്താവികൃബനായി
 പ്പത്തികെട്ടവനെപ്പോൽ മന്ദനായിരിക്കുന്നു.
 ഗുരുക്കന്മാ നിശ്ചയിച്ചു പൊരുത്തം പുലർത്തിയ
 കീർത്തിനീയരാം തവ പൂർവ്വം മറന്നിതോ?
 സുന്ദരൻ, പ്രാശ്നകായൻ, ബലവാൻ

വേഷനേന്തേ

ഖിന്നഭാവവും പൂണ്ടു മൃഗനാത് വസിക്കുന്നു?
 വേണ്ടപോൽ വീരോചിതപ്രയത്നം തുടങ്ങുവാ
 നുണ്ടായിടതെതിനിവിമുഖം യുദ്ധശ്രീമാൻ!”

നെസ്സുമാടും മെനിവാസിക്കുമാടും ചോദിച്ചാൽ
 യുദ്ധിസസ്സിനെപ്പറ്റി പല്ലു വിചാരവും മാരിക്കുന്നതാ
 ണെന്നും ഉടനെ പുറപ്പെടണമെന്നും ദേവി ഉപദേശി

ചുതറസമിച്ച്, ട്രെയിമാക്കസ് സ്വമാതാവിനെ
 പ്ലോലും അറിയിക്കാനെ കപ്പൽകയറി നെസ്സരുടെ
 രാജധാനിയിലേക്കു തിരിച്ചു. ആ വൃദ്ധഭൂപന് ട്രെയി
 മാക്കസ്സിനെ യഥോപിതം സൽക്കരിച്ചെങ്കിലും യുദ്ധി
 സസ്സിനെപ്പറ്റി യാതൊന്നും ധരിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹ
 ത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല. അതിനാൽ ട്രെയിമാക്കസ്
 സ്വാർത്ഥാഭിലാഷം പുറപ്പെട്ട് മെനിവാസ്സിനെ ചെന്നു
 കണ്ടു. അവിടെയും രാജധാനിയിലായ സൽക്കാര
 ണ്ണം ആ യുവാവിനു ലഭിച്ചു എന്നല്ലാതെ പിതാവി
 നെപ്പറ്റി അധികമൊന്നും അറിവാൻ തരപ്പെട്ടില്ല.
 എങ്കിലും കവിപ്ലോവിന്റെ അധീനതയിൽ യുദ്ധി
 സസ് താമസിക്കുകയാണെന്നു മെനിവാസ് കേട്ടി
 രുന്ന വിവരം പറകയും ട്രെയിമാക്കസ് വീണ്ടും
 അന്വേഷണം തുടരാൻ നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇതിനിടയ്ക്ക് ദേവന്മാരുടെ ഒരു സമ്മേളനം
 നടന്നു. യുദ്ധിസസ്സിനെ ആപത്തുകനാക്കണമെന്നുള്ള
 വാണിയുടെ നിർബന്ധപ്രകാരം ബുധൻ കവിപ്ലോ
 വിനെ കണ്ടാൽ നിയുക്തനായി. അദ്ദേഹം അവ
 ളുടെ വാസസ്ഥാനമായ ദ്വീപിൽ ചെന്നുചേർന്നു.

(ശങ്കരചരിതം)

ഹരിതഹരചിതമളം പലശിവയാൽ പരീ-

വൃതമാം

പരിമൃഗ്ഗഹാമന്ദിരമവിടൊന്നവിളങ്ങി.

കുടിചാള കമലവൃന്നിടമണവാന്തികതുകാ-

ലുടനേ നടകൊണ്ടാനതിചതുരൻ ബുധദേവൻ.

അകിൽ ചന്ദനമിവതൻ പരിമളധാരണിയ-

നിശം

പരീതോചിതറുന്ത പരിമുറ്റുവൻപവമാനൻ.

ഗളനാളികമതിമോഹനനവഗീതികും-

ചൊരികേ,

മുറ്റുറച്ചുകും നെയ്യുണ്ടനെമേവുണ്മനോജ്ഞാം.

ദേവനിയോഗം കവിപ്ലേഖിന മമ്കാരുണ
മധിരുന്നെങ്കിലും ഗത്യന്തരമില്ലായ്യാൽ അപ്രകാരം
ചെയ്യാമെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടിവന്നു. അവർ യുദ്ധിസ
സ്സിനെ വിളിച്ച് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. “ചീരാവതം
സമേ, വിഷാദത്തിൽ നിന്നു വിരമിക്കുക. ഞാൻ
അങ്ങേ വിട്ടയക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. വേഗം
ഒരു തോണി പണിയുക. ആഹാരപദാർത്ഥങ്ങൾ ഞാൻ
സംഭരിച്ചുതരാം. ഏന്നോടൊരുമിച്ച് സുഖമോലു

പനായി അങ്ങേയ്ക്കിവിടെ എന്നും വസിക്കാമെന്നാ
യിരുന്നു എന്റെ വിചാരം. എന്നാൽ പ്രേയസിനെ
ക്കാണാൻ അങ്ങേയ്ക്കുള്ള ഉൽക്കണ്ഠ അമിതമാകയാൽ
ഞാൻ ഇപ്പോൾ വിട്ടയക്കുന്നു. സുഖമായി നാട്ടി
ലെത്താൻ ദേവന്മാർ സഹായിക്കട്ടെ.” അപ്പോൾ
യൂളിസസ്, “ദേവീ! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കണമേ!
എന്റെ പത്നിക്കു വേതിയോടൊപ്പം സൗന്ദര്യമാ
രക്കിയോ ഇല്ല. എങ്കിലും അവളെ കാണാൻ
എനിക്കുള്ള ഭൗത്യം സിമാതീതമാണ്. ഇവിടെ
നിന്നും നാട്ടിലേക്കുള്ള യാത്ര ക്ലേശഭരിതമായിര
ന്നേക്കാം. എന്നാലും സ്വദേശസന്ദർശനചാഞ്ച
എന്നെ ബലമായാകർഷിക്കുന്നു. വേതി സന്തോഷ
പൂർവ്വം എന്നെ യാത്രയാക്കണം,” എന്നു പറഞ്ഞു.

ദേവതയുടെ ഉപദേശപ്രകാരം യൂളിസസ് ഒരു
തോണി തയ്യാറാക്കി അവിടെ നിന്നു പുറപ്പെട്ടു.
പക്ഷെ കൊടുങ്കാറ്റിളകി തോണി ഉടയുകയും അദ്ദേ
ഹം ഒരു തടിക്കുഴിയിൽ പിടിച്ചു നീന്തി
പിന്നെയും ഒരു ദ്വീപിൽപ്പെട്ടു കയറുകയും ചെയ്തു.
അവിടത്തെ രാജാവായ അൽസിനസ് യൂളിസ
സിനെ തന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിപ്പിച്ച് അദ്ദേ

ഹത്തിന്റെ വൃത്താന്തം മുഴുവൻ മനസ്സിലാക്കി. കുറെ നാൾ അവിടെ താമസിച്ചതിനുശേഷം ആൽസിനസ്സിന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി വീണ്ടും യുളിസസ് ഇത്താക്കായിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ആപത്തുകൊണ്ട് അവിടെ എത്തി. തൽക്കാലം പ്രചരണവേഷം ധരിക്കുന്നതാണു നല്ലതെന്നു കരുതി അദ്ദേഹം ഒരു വൃദ്ധ യാചകന്റെ വേഷം പുണു് കൊട്ടാത്തതിനടുത്തുള്ള ഒരാട്ടിയയന്റെ വീട്ടിൽ ചെന്നു താമസിച്ചു.

വാണീദേവിയാകട്ടെ, സ്റ്റാർട്ടയിൽ താമസിച്ചിരുന്ന ടെലിമാക്കസ്സിനെ സ്വപ്നത്തിൽ ഒർശിച്ചു്, വേഗം ഇത്താക്കായിലേക്കു ചോകണമെന്നു പദേശിക്കുകയും അയാൾ സ്വദേശത്തേയ്ക്കു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു. രാജധാനിയിൽ വസിക്കുന്ന ദുഷ്പ്രഭുക്കൾ തന്നെക്കണ്ടാൽ ഉപദ്രവിച്ചേക്കുമെന്നു ശങ്കിച്ച അയാളും മേൽപ്പറഞ്ഞ ഇടയന്റെ വീട്ടിൽ തന്നെ ചെന്നുചേർന്നു. ടെലിമാക്കസ്സിനെ കണ്ടപ്പോൾ യുളിസസ് വാത്സല്യപരചരണായി അശ്രുക്കൾ പൊഴിച്ചു കൊണ്ടു് തന്റെ യാഥാത്മ്യം പുത്രനെധരിപ്പിക്കുകയും ചിത്രപ്രതീക്ഷിതമായ ആഖിംഗനസൗഖ്യം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. നൂററുട്ടു പ്രഭുക്കന്മാർ കൊട്ടാരം

ത്തിൽ താമസമുറപ്പിച്ചു തന്നെയും മാതാവിനെയും ഉപദ്രവിക്കുന്ന വിവരം ടെലിമാക്കസ് പറഞ്ഞപ്പോൾ യൂളിസസ്സിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അനല്പമായ കോപം ജനിച്ചു. ടെലിമാക്കസ് നേരെ കൊട്ടാരത്തിൽ ചെല്ലണമെന്നും, താൻ യാചകവേഷത്തിൽ പിറോസിദ്ധസം അവിടെ എത്തുമെന്നും, അപ്പോഴും തന്നെ യാചകനായി മാത്രം ഗണിച്ചാൽ മതിയാകുമെന്നും, കൊട്ടാരത്തിലുള്ള വാൾ, പരിച, കുന്തം മുതലായ യുദ്ധസാമഗ്രികളെല്ലാം അവിടെനിന്നു മാറ്റിക്കളയണമെന്നും, തനിക്കും ടെലിമാക്കസിനും വേണ്ടിവന്നാൽ ഉപയോഗിക്കാനുള്ള ആയുധങ്ങൾ കരുതിയിരിക്കണമെന്നും യൂളിസസ് പുത്രനോടു പറഞ്ഞു അയാളെ അയച്ചു. ടെലിമാക്കസ് കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ ചില പ്രഭുക്കന്മാർ കൂപിതരായി അയാളെ വരിക്കാൻ വട്ടംകൂട്ടിയെങ്കിലും മറ്റു ചിലരുടെ അഭിപ്രായമനുസരിച്ച് ആ കൃത്യം തൽക്കാലം വേണ്ടെന്നതന്നെ നിശ്ചയിച്ചു.

പറഞ്ഞിരുന്നതുപോലെ പിറോസിദ്ധസം യൂളിസസ് യാചകവേഷത്തിൽ കൊട്ടാരത്തിലെ പുറത്തിന്നയിൽ ചെന്നിരുന്നു. ഒരു പരിചാരകൻവശം

ടെലിഗ്രാഫ് കൊടുത്തയച്ച ചില ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ചതിനു ശേഷം യൂളിസസ് മന്ദിരത്തിനുള്ളിൽ കടന്ന് പ്രഭുക്കന്മാരുടെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നു വീണ്ടും ഭക്ഷണം യാചിച്ചു. ചിലർ ചില പൊട്ടും പൊടിയും വലിച്ചെറിഞ്ഞുകൊടുത്തെങ്കിലും പ്രഭുപ്രമാണിയായ ആൽറിനസ് ഒരു പാദപീഠം വലിച്ചെടുത്ത് ആ “ഭിക്ഷാംഭേമി”യെ പ്രഹരിക്കയാണു ചെയ്തത്. “നീ നശിച്ചുപോകട്ടെ,” എന്നുള്ള യാചകന്റെ ശാപോക്തി കേട്ട് മറ്റു ചില പ്രഭുക്കന്മാർ ആൽറിനസിന്റെ അനുചിതക്രിയയെ ഇപ്രകാരം ആക്ഷേപിച്ചു.

(കേക)

ഇരുന്നടക്കമിപ്പാവത്തെ പ്രഹരിച്ചു
 തുരത്തുന്നതിലൊരു മാനുത നിനക്കുള്ളു
 ദേവന്മാരാരാന്നമിമ്മന്ദിരം തന്നിലിപ്പോൾ
 ഭാവവേഷങ്ങൾ മാറി യകസ്താൽ വന്നീലല്ലി?
 നഗരങ്ങളിലേവം പ്രഹരണവേഷംപൂണ്ടു
 ഗേവൽകിങ്കരന്മാർ പതുടനംചെയ്തിടും.
 സത്യയത്ഥാഭിനിഷ്ഠയുള്ളവരേവരെന്നും
 കൃത്യങ്ങൾ നിഷേധിച്ചു മേവുന്നോരേവരെന്നും

പ്രത്യക്ഷം കണ്ടു കാഴ്ചം നമിപ്പാനവരേഖം
മർത്യലോകത്തിലെത്തുമാറുണ്ടെന്നറികെടോ.

സൂത്യാസ്തമയത്തോടുകൂടി പ്രഭുക്കന്മാർ താനാണ്ടു
ളുടെ മന്ദിരങ്ങളിലേക്കു പോയി. യുളിസസ് പെനി
ലൊപ്പെയെ കാണാൻ അത്യന്താത്മയോടുകൂടിയിരി
ക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അ സ്മിതം
അവിടെ വരികയുണ്ടായി. താൻ രാജകുലത്തിൽ പിറ
ന്നവനാണെന്നും യുളിസസ് ചേരംവന്നുചേരമെന്നും
മറ്റും യാചകൻ പറഞ്ഞെങ്കിലും പെനിലൊപ്പെയ്ക്കു
വിശ്വാസം വന്നില്ല. പിറേറദിവസം മൊയ്യതപ
രീക്ഷ നടത്തണമെന്നും അതിൽ ജയിക്കുന്ന പ്രഭു
വിനെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ താൻ നിശ്ചയിച്ചി
രിക്കുന്നു എന്നും പെനിലൊപ്പെ പ്രസ്താവിക്കുകയും
അതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

യുളിസസ്സിന്റെ വചിത വില്ലെടുത്തു ക്ഷയയ്യുകയാ
യിരുന്നു അയ്യതപരീക്ഷയിലേ പ്രധാന വ്യവസ്ഥ.
സമയമായപ്പോൾ ടെലിമാക്കസ് മുന്പോട്ടുവന്ന്
ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. “അദ്വൈതം ഞാൻതന്നെ ഈ
പരീക്ഷയിൽ ചേരണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ഞാൻ
ജയിക്കുന്നപക്ഷം അർക്കം എന്റെ മാതാവിനെ

വിവരംമെല്ലാം അവകാശമുണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല. അപ്പോൾ യാചകവേഷധാരിയായ യൂളിസസ് അംഗ്യംകൊണ്ട് പുത്രനെ അതിൽനിന്നു വിമേല്പിക്കുകയും അയാൾ ശേഷിക്കുറവു ഭാവിച്ചു പിൻ വാങ്ങുകയും ചെയ്തു. പ്രഭുക്കന്മാർ ദാരുണത്തമായി വന്നു വില്ലു കവയ്ക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അർക്കം സായിച്ചില്ല. അപ്പോൾ യാചകൻ വില്ലെടുക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഇതു കണ്ട പ്രഭുക്കന്മാർ കപിതരായി. എന്നാൽ അവരുടെ കോപം വകവയ്ക്കാതെ യൂളിസസ് വില്ലു കവച്ചു ശരം തൊട്ടു. ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ ആ വിശാല ശാലയുടെ കവാടങ്ങളെല്ലാം ബന്ധിച്ചിരുന്നു. യൂളിസസ് പെട്ടെന്നുതന്റെ യാചകവസ്ത്രങ്ങൾ കളഞ്ഞിട്ട് ഒരു ശരംകൊണ്ട് അർറിനസ്സിനെ മലർത്തി. ഉടനെ അവിടെ വലിയ ബഹളമായി. എന്തിനായികും? പിതാവും പുത്രനും കൂടി ആ ദുഷ് പ്രഭുക്കന്മാരെ ഒന്നൊഴിയായതെ സംഹരിച്ചു. അപ്പോഴാണ് ആ യാചകവേഷധാരി യൂളിസ്സാണെന്നു പെനിലൊപ്പെയ്യു മനസ്സിലായത്.

പാന

അക്ഷികർവാക്കു മശ്രബിന്ദുക്കളോ
ദക്ഷമയായ് കരിച്ചു ചാഞ്ഞിട്ടുവോ

ഭർതൃകണ്ഠം മുറുകെപ്പണുവർ
 മുത്തുചന്ദ്രാക്ഷണോടോതിനാർ.
 “അമ്മനാഥ! വേൻമുഖദർശന
 മാത്രയിൽ ഞാനറിയാതിരുന്നതിൽ
 തെറ്റു സഖം സഭയം പൊറുക്കുവാൻ
 മുറുകിപ്പൊളിരക്കുന്നു സാധു ഞാൻ”
 സ്വാനന്തശ്ചമോദേധം കരഞ്ഞിട്ടും
 കാന്തയാളെപ്പണുവാൻ നരവരൻ.

അനന്തരം യുളിസസ് തന്റെ ഇരുപതു കൊ
 ല്ലത്തെ അനുഭവങ്ങൾ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ച് പത്നി
 യേയും പുത്രനേയും പരിജനങ്ങളേയും അശ്വയുദ്ധേതി
 രാക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗമന വൃത്താന്തം
 കണ്ണാകണ്ണികയാ ധരിച്ച പൌരന്മാർ കൊട്ടാരത്തിൽ
 കൂട്ടം കൂട്ടമായി വന്നുതുടങ്ങി. വധിക്കപ്പെട്ട പ്രഭുക്ക
 ന്മാരുടെ ബന്ധുക്കൾ യുളിസസ്സിനോടു പ്രതികാരം
 ചെയ്യാൻ നിശ്ചയിച്ച് യുദ്ധസന്നദ്ധരായപ്പോൾ
 വാണീദേവി അവരുടെ പ്രത്യക്ഷയായി അവരുടെ
 കലഹം ശമിപ്പിച്ചു. യുളിസസ് ഭാഗ്യാപുത്രാദിക
 ളോടുകൂടി പ്രജകളുടെ ക്ഷേമമെശ്വരങ്ങൾ വളർത്തി
 വളരെക്കാലം നാടുവാഴ്ചയും ചെയ്തു.

ഹോമർ

(ഉത്തരഭാഗം)

ജന്മസീലമായ പ്രതിഭാസമ്പത്തിയാൽ സവിശേഷം അനുഗ്രഹിതനായിരുന്ന ഹോമറുടെ നാമധേയം ഇന്നും സാഹിത്യലോകത്തിൽ ഉച്ചൈസ്കരം കീർത്തിക്കപ്പെടുന്നു. അനന്തരകാലിനന്മാരായ കവി പ്രൊഡമ്പാരിൽ ഏസ്തിലസ്, ഡാൻറ, ഷേക്സ്പിയർ എന്നിവർ കാത്രമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപ പത്നികളായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. യവന നാടക നിർമ്മാതാവെന്ന നിലയിൽ ഗാർലിയും കൊണ്ടു ഏസ്തിലസ്സും, പാലോകത്തിലെ മനുഷ്യാനുഭവങ്ങളുടെ ചിത്രീകരണത്തിലുള്ള വൈഭവത്താൽ ഡാൻറയും, മനുഷ്യാഹുദയത്തെ ഭരിക്കുന്ന വികാരവിചാരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള അതുതാപഹമായ ആത്മാദയപ്രഭാവംകൊണ്ടു ഷേക്സ്പിയറും ഹോമറെ അതിശയിക്കുമെങ്കിലും കവിതാവിഷയകമായ ഓജസ്സ്, അഭിനവതാപം, വാശിവാസം എന്നിവയിൽ ലോക

ഗായകന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഗ്രിമപദത്തെ അലങ്കരിക്കുന്നത് ഹോമർതന്നെയാണ്.

ഹോമറുടെ മഹത്വം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെവിടെയാണെന്ന് അല്പം നിഷ്പക്ഷിച്ചു നോക്കാം. ഒരു യുഗമാത്രം കലാകൾക്കുവേണ്ടി പരിശ്രമ ഫലങ്ങളിൽ അയാളുടെ പ്രത്യേകചൈതന്യം മുദ്രിതമായിക്കാണാം. പ്രസിദ്ധചിത്രകാരനായ രവിവർമ്മയുടെ പടങ്ങളിൽ ആ മഹാന്റെ “കൈ” തെളിഞ്ഞു കാണാൻ കഴിയുന്നതാണ്ല്ലോ. അപ്രകാരം തന്നെ “രാമായണഗാനഗന്ധർവ്വ”നായ എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതികളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രത്യേകതവം പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കാളിദാസരുടെ കവിതാഭംഗിയല്ല വേദഭൃതിക്കും ശ്രീ ഹർഷനുമുള്ളത്. ഷേക്സ്പിയറുടെ നാടകങ്ങളിൽ ആ വിശിഷ്ടപുരുഷന്റെ പ്രത്യേകചൈതന്യം പതിഞ്ഞുകാണാം. ഇതുപോലെ ഹോമറുടെ മഹാകാവ്യ ദ്വയത്തിൽ ഒരുപക “ദൈവികനൈർമ്മല്യം” പ്രതിഭാസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ലോകത്തെ പ്രഥമമായി വീക്ഷിക്കുന്ന ഒരുവന്റെ ഹൃദയത്തിലങ്കരിക്കുന്ന ഉന്മേഷവിസ്മയങ്ങളുടെ മഞ്ജിമയാണ് അവയിൽ കളിയാടുന്നത്. ഹോമറുടെ കൃതികൾ, “നിസർഗ്ഗനിർമ്മലവും

ഭാവൽ സമ്പന്നകൃത്യമായ മാനവ ചരിത്ര പ്രഭാവവേളയിലേക്കു നമ്മെ പിൻതിരിച്ചു കൊണ്ടു പോകുന്നു, എന്നത്രേ മഹാനായ ഗ്ലാസ്സ്റ്റൺ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്.

പാശ്ചാത്യസാഹിത്യപ്രപഞ്ചം മഹാകവികളുടെ വൈരദ്യം നിമിത്തം പ്രായേണ അക്ഷുണ്ണമായിക്കിടന്ന കാലത്താണ് ഹോമർ ജീവിച്ചിരുന്നതു്. ഐതിഹ്യങ്ങളും പുരാണകഥകളും ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ കവിതാവസ്തസുഖഭം; ഇതരകവിതാമാതൃകകൾ ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ കാവ്യധാരയിൽ സൈദ്ധ്യസഞ്ചാരം ചെയ്യാം; വിമർശനാരംഭം ഭയപ്പെടുകയോ പ്രീണിപ്പിക്കുകയോ വേണ്ട; ഇഷ്ടമുള്ളതെടുക്കാമെന്ന മട്ടിൽ ലോകം മുഴുവൻ മുഖിൽ തുറന്നുകിടക്കുന്നു. ഈ സൗകര്യങ്ങളോടുകൂടി സാഹിത്യലോകത്തിലേക്കിറങ്ങിയ ഭാവനാസമ്പന്നനായ ഹോമർ ക്രീഡാരാമത്തിൽ പ്രവേശിച്ച ബാലനെന്നപോലെ കൌതുകാവിഷ്ഠനായി യഥേഷ്ടം വിഹരിച്ചു.

ഹോമറുടെ മേന്മകളിലൊന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദഗുഹ്യതപാടവമാണ്. ബാഹ്യപ്രപഞ്ചത്തിൽ നിന്നുളവാകുന്ന അതിസൂക്ഷ്മങ്ങളായ അനുഭവങ്ങളെ

ഖ്യാലും സദീകരിപ്പാൻ സന്നദ്ധമായ ബ്രഹ്മാശക്തി
 യോടൊപ്പം, അവയെ വിശദമായി പ്രകടിപ്പിക്കാൻ
 സമർത്ഥമായ പദപ്രയോഗചാതുര്യവും അദ്ദേഹത്തിൽ
 കാണുന്നു. അത്മാനുക്രമമായ ശബ്ദപ്രയോഗത്തിൽ
 അദ്ദേഹം അഭിപ്രീതിയുനതോ. ഭാഷ അദ്ദേഹത്തിന്
 'സ്വയംവശ്യ'യായി വർത്തിക്കുന്നു. വണ്ണനകളിൽ
 അദ്ദേഹത്തെ ജയിക്കുന്ന കവി അദ്യാപിജനിച്ചിട്ടില്ല.
 ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിക്കാം. യവനവീര
 നായ അജാക്ഷൻ ഭോജനായകനായ ഹെക്റ്ററോടു
 യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ഭാവിക്കുമ്പോൾ ഹെക്റ്റർ
 സൈന്യസമേതം ഉദ്ധതനായി വരുന്നതും അജാ
 ക്ഷൻ പ്രതിയോഗിയെ ഭസിക്കുന്നതും കാണുക:—

(അന്നനട)

കരിങ്കൽമേഘങ്ങൾക്കിടയിൽ നിന്നൊരു
 പെരുച്ചുഴിപ്പൊങ്ങിട്ടു വീശവേ
 ജലനിരീന്ദ്രേറമിമ്പിപ്പൊങ്ങിയു-
 മലകൾമേൽക്കുമേലടിച്ചുകേറിയും
 ചുരുങ്ങുമ്പോഴെത്തിൽ നിരവഹിച്ചുകൊ-
 ണ്ടുതണ്ടു തീരഭൂതകുടുംബോലവേ
 വരിവരിയായിട്ടിളകു വൻപട-

യിരച്ചുതങ്ങളിലുയർത്തിക്കൊന്നും.

തലവന്മാർ തമ്മിൽ, ഭടന്മാർ തമ്മിലും,
തലതല്ലിടുന്നു മദരൂഢരായ്.

കവചപ്രസംഗങ്ങളില്ല കിമിന്നിട്ടും

നവപ്രകാശത്തിൽ നട്ടുചിലുണ്ടതാ

പ്രകടചിത്രം ചാൻ പ്രശോഭിപ്പൂ ഹെക്ടർ

സകലഭീതിദൽ കുറുനെന്നപോലെ.

ബലിയവനുടെ വിപുലമാം ചമ്

ഹലകം മിന്നുന്നു ഭിന്നമണിക്കൊപ്പം.

ഇതന്യ തൊപ്പിയാൽ സുരക്ഷിതം ശിമ-

സ്സില്ല കിട്ടുന്നതൊക്കെയും ചിതറുന്നു.

കടുതീക്ഷ്ണങ്ങളാമവന്റെ നേത്രങ്ങൾ-

ഉടക്കളുമെങ്ങും പരക്കെ നോക്കുന്നു.

മഹാബലനവൻ ചൊരിച്ചുടുത്തപ്പോൾ

മഹാജനങ്ങളും ഭയചിവരരായ്.

(ജർജാക്ഷന്റെ ശത്രുഭയം)

മുതിമുകരപോലതീവരുകുമാരം

വടനഭാവമോടമിതാഭാവനായ്

ഭയങ്കരനവൻ ഭ്രമമടുത്തപ്പോ-

ളു കന്നുകാണികളുവിവരമെന്നാൽ,

യവനസേനയിലെപുരുഷന്മാരും
 വചമെന്നാകിലും മനമിളകിപ്പോ.
 ജവനമെന്നതാവശ്യമാകുന്നത-
 ന്നതിമർദ്ദനതതുവചിപ്പുവാൻ
 തപിതം മുങ്ങാട്ടു കടന്നു ചെന്നുവം
 പാതപൻചെന്നാൻ “ചരിക ഹെകൂര!
 യേക്കരഭായം വഹിപ്പതെന്നിനായ്”
 യേമറിയുന്ന യവനനില്പുകൾ.
 പരിവൃത്തമാം കായുഗമുളളാർ
 കരളിനകട്ടി പെരികെയുള്ളവർ
 രണപരിചയം പൂമാ വഹിക്കാത്തോർ
 യവനന്മാരെന്ന് ധരിച്ചുകൊണ്ടാലും.
 തവ നഗരിയും പരിസരങ്ങളും
 ജവനമനസ്സമർപ്പിക്കും ഞങ്ങൾ.
 നിവകെട്ടു പാരംഭേവിചരമായ്
 പലായനം ചെയ്യും സമയത്തുനിങ്ങൾ
 തുരംഗമുണ്ടർക്കെ ചിറകുകൾനല്ലാ-
 നിരക്കുംമൈവത്തോടൊപ്പമൊപ്പം.
 പറന്നുപോയിട്ടും പൊടിപടത്താൽ
 മറച്ചിടാനിങ്ങർക്കഭിമാനക്ഷയം.”

ഈ വക ഗാനങ്ങൾ യവനോത്സവവേളകളിൽ ഹോമർ പാടിയപ്പോൾ അവിടെ സന്നിഹിതരായിരുന്ന യവനന്മാരുടെ മക്കൾ വീഴ്ചവിളംബരത്താൽ നിശ്ചയമായും തിളച്ചിരിക്കണം.

ബാല്യംമുതൽക്കേ ഹോമർ പ്രകൃതിയെ അവഗാഹമായി അവലോകനം ചെയ്തയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വർണ്ണനങ്ങൾ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളാൽ സമൃദ്ധമായിരിക്കണം. സാരസങ്ങളുടെ ചംക്രമണങ്ങൾ, മധുരകുഷികളുടെ അലസചലനങ്ങൾ, താന്ത്രികതയുള്ള കൊണ്ടുള്ള മാതൃസഞ്ചാരങ്ങൾ, സമുദ്രത്തിലേ ചണ്ഡലപ്രവാഹങ്ങൾ, പ്രാതസ്സായംകാവങ്ങൾ, നിശാമന്ത്യാഹവേളകൾ, അലേതനവസ്തുക്കളുടെ ശബ്ദങ്ങൾ, പാടത്തു നില്ക്കുന്ന കൃഷീവലൻ, ഉലയ്ക്കത്തു നില്ക്കുന്ന കൊല്ലൻ, കലംകിനയുന്ന കുശവൻ, - ഇവയെല്ലാം ചേർന്നാണ് ഹോമറുടെ സാഹിത്യലോകം. ഓരോരും മനസ്സിലുദിച്ചുവെക്കുന്ന അതിനുമിതമായ പദം, പക്ഷികൾ നീവത്തുനിന്നും മേല്പോട്ടു കിതിച്ചു പറക്കുമ്പോലെ പുറപ്പെട്ടുകയറി.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഭാതത്തിന് 'അരുണാഗ്രഹിക'ഉണ്ട്. സമുദ്രം 'മധുശ്യാമജ'മാണ്. സായകം

കുടുംഭവും രാജ്യം കൈമാറിപ്പോസന്നോടുകൂടിയതുമാകുന്നു. രണ്ടാകണം കവചപ്രയോജ് പൂഞ്ചിരിക്കൊള്ളുന്നു. തരംഗങ്ങൾ ഭേദമാക്കപ്പെട്ടാലെ 'അർത്ഥവിളി'ക്കയും കരയിലടിച്ചു നരചിന്തയ്ക്കും 'പിഞ്ചോദ്രവിതമായ' മകളും ധരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഹെലന്റെ അഭയമായ സൗന്ദര്യാതിശയത്തെ ഒരിടത്തു ഹോമർ ഇപ്രകാരം വർണ്ണിക്കുന്നു.

പ്രത്യംഗം തിഗ്മദ്വതിചിന്തയെപ്പിന്നിൽമണി
യഭിക്കിൽ പകൽവെട്ടം, മറെറല്ലാംമന്ദപ്രഭം
സമുദ്രാധീശനായ വരണഭഗവാന്റെ, യവനന്മാരെ
സഹായിപ്പാനുള്ള ഏഴുന്നള്ളത്തു വർണ്ണിക്കുന്നതു
നോക്കുക:—

(കേകളി)

കാഞ്ചനക്കോപ്പണിപ്പാർശ്വപ്രദേശവും
സഞ്ചലിതങ്ങളാം പൊൻകേസരങ്ങളും
സ്നാനമുഞ്ചലത്തിൽ പരിപൂർത്തിയുമാത്ത
വായുവേഗം പൂണ്ടുചാളിപ്പുരരെ
ബന്ധിച്ച തേരിലേറിക്കുശാപാണിയായ്
സിന്ധുവിൽഭേദൻ പ്രയാണം തുടങ്ങവേ

പാശ്ചാത്യനിധിപ്പള്ളിൽ നിന്നു പൊങ്ങിപ്പല
 യാദോഗണം നമിപ്പാൻ നിജസ്വാമിയെ.
 മേറ്റുമാനന്ദഭീതനാം സാഗരം
 സാദരം രണ്ടായ് പ്പുകത്താൽ തിരകളെ
 വാഹങ്ങൾ മേന്മേൽ കുതിച്ചുപാഞ്ഞാൻ ജവ
 മാഹന്ത!തേരുരും തെല്ലും നനഞ്ഞിഖാ.

ഹരിയും ഹരിണവും, കവയും മുയവും, ഗ്രധവും സർ
 പ്പവും അദ്ദേഹത്തിനൊരുപോലെ പരിചിതരായി
 തന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേധാചക്രചാലത്തിൽ
 അണവും മഹത്തും സരളവും ഗംഭീരവുമായ സർവ്വ
 വസ്തുക്കൾക്കും സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് പറ
 ഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ.

ഹോമറുടെ മറെറാരു വിശേഷം അദ്ദേഹ
 ത്തിന്റെ ഉല്പ്ലവനപാടവമാകുന്നു. ഭാവനാധിശീഷ്ട
 നായ ഏതൊരു കവിയും ചിത്രീകരണത്തിൽ നീവു
 ണ്ണന്നായിരിക്കേ പതിയാണം. വസന്തകാലം കസു
 മശ്രേണിയാൽ പ്രദ്യോതിക്കുമ്പോലെ കവിഹൃദയം
 ശബ്ദചിത്രം വഴി പ്രകടിപ്പിക്കുകയാകുന്നു. ഹോമറുടെ
 ഭാവനയിൽ നിന്നും ഉല്പ്ലവപാടവികൾ അഹമഹ

മികയാ പുറപ്പെടുന്നത്, അകാരത്തിൽ കൂടുകൂട്ടമാ
യിപ്പുന്നു പോകുന്ന വിഹാരകടംബകണ്ഠംകൊ
പ്പമാണ്. ഒരു സേനാപ്രവാഹം കാണുക:—

(കുളകാഞ്ചി)

തന്മനികരനിബിഡതര ഗിരിവരതങ്ങളിൽ
താനനായ്ക്കത്തിത്തുടങ്ങും ദവാനവൻ
പാവനനുടെ തുണയൊടതിരസേമയികോജ്ജ്വലം
പാളിപ്പടൻപൊങ്ങിക്കരറും വിധം
കവചനിരപരിചകളുമനവയി കലനോരു
കാന്തിപ്രവാഹം പരന്ന രണാങ്കണേ
കടവിലൊരു കൊടുപവനനമിതബലമാദോപ
കാറിന്യമാൻ ഗർജ്ജിച്ചുകിടന്നു വിശ്വം
മലവടിവിചിത്രകിന മഹോർമ്മികൾ മസ്തകം
മാനത്തുതല്ലിക്കുതിച്ചുകുന്നപോൽ
സമഭൂവിനിരവധിക ഭേജനശതങ്ങൾതൻ
സഞ്ചാരദൃഷ്ടകാലാഹലം വിസ്മയം.

ഭായ്നഗരനിരോധത്തിന് ഫേതുഭൂതനായ പാരിസ്
അന്തഃപുരത്തിൽ അടങ്ങിയിരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയി
ല്ലെന്നുള്ള ഘട്ടമായപ്പോൾ കീഴ്മേൽ മറന്ന യുദ്ധ
സന്നദ്ധനായിപ്പൊയുന്നതിനെ, മന്ദ്രാധിയിൽ നിന്നു കട്ടി

ഞാൻവിട്ട പാഞ്ഞുപോകുന്ന പടക്കുതിയുടെ ഗതി
യോടുപമിച്ചിരിക്കുന്നതിന്റെ സ്വാഭാസ്യം നോക്കുക:—

(തരംഗിണി)

ഇനിയുമടങ്ങിയിരിപ്പതുനന്ന-
ല്ലിതിഹൃദിനരപതിസുതനമറച്ചു
പലവകയുദ്ധക്കൊപ്പമണിഞ്ഞമ
നിലയത്തിൽ പടിവാതൽ കടന്നു
കടിഞാൻവിട്ടുരണാശ്വാപോലവ-
നവിടാ വിട്ടു കുതിച്ചുപാഞ്ഞു
പുരുഗവ്ത്തൊടു ശീർഷമുയർത്തി
ഒട്ടാരുവക ഭീഷണഭാവമിയന്നു.
ചി.കരമശേഷ മഴിഞ്ഞു പറന്നു
ചിലനിശ്വാസവുമങ്ങുതുടന്നു
നിരുപമഗുതിയൊടു ഭേജുന്ന നടുവിൽ
ചതുരതയോടുടനോടി മറഞ്ഞു.

ചോമന്റെ കവിതയ്ക്കുള്ള മറ്റൊരു പ്രധാനഗുണം
ഭാജസ്സാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവ്യലക്ഷ്യം
മുദുവഗുണത്തേക്കാൾ പ്രചണ്ഡതാബദ്ധമാണായികു-
പ്രിയം. യുദ്ധമണ്ണിൽ അദ്ദേഹത്തെ ജയി-
പ്പാൻ യാതൊരു കവിയും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. യുദ്ധത്തെ

വണ്ണിച്ചുകേൾപ്പിക്കുന്നതോടുകൂടി അദ്ദേഹം വായനക്കാരെ സംഗ്രഹിച്ചതിൽ കൊണ്ടുചെന്നു നിത്തി ദ്രഷ്ടാക്കൾക്കുള്ള അനുഭവം അവർക്കു വരുത്തിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ശമങ്ങളുടെ ഹൃൽക്കാരവും, വെട്ടുകൊണ്ടു കപാലംതകരുന്ന ശബ്ദവും ഭേദമാക്കി യേക്കര ഗർജ്ജനങ്ങളും വായനക്കാർ കേൾക്കുന്നു. അതോടുകൂടി ഖഡ്ഗം ഗന്ധാപനാദിതീയും സൂര്യപ്രകാശം തട്ടുന്ന പരിചകളുടെ ചെങ്കനൽ പ്രഭയും അപർകാണകയും ചെയ്യുന്നു. കിംബഹ്നാ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ നിഴലാടിയിരിക്കുന്നു.

എന്നാൽ എല്ലായ്പ്പോഴും ഇടിയും മിന്നലും, വെട്ടും തട്ടും കൊണ്ടല്ല ഹോമർ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ അവർഭവിക്കുന്നത്. ഓജസ്സും ഗാർഭീയവും ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ പ്രകടിപ്പിക്കുമെങ്കിൽ മറെറൊരു സന്ദർഭത്തിൽ ലാളിത്യവും മൃദുതയും പ്രദർശിപ്പിക്കാനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയും. ഹൃദയസ്പർശമായ മൃദുചമ്പട്ടങ്ങളെ വണ്ണിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ഒട്ടും പിന്നോക്കമല്ല. നഗ്നമായ പാറക്കെട്ടുകൾക്കി

യിൽ ചില സുരഭിമകസുമാന്മാർ ഇളങ്കാറിവാഴുന്നതു കാണാം. യുദ്ധോന്മത്തരായ ഭേജനങ്ങളുടെ ആർഭാടത്തകർപ്പുകൾ നമ്മെ കേൾപ്പിക്കുന്ന കവി, വൃദ്ധന്മാരുടെ ക്ഷീണസ്വപാത്തിലുള്ള വിചാപങ്ങളേയും അഞ്ചാലാപുന്ദങ്ങളുടെ ആക്രന്ദനങ്ങളേയും കേൾപ്പിക്കാനം ശക്തനാണ്.

ഹെക്റ്ററുടെ മൃതശരീരം യാചിച്ചുകൊണ്ട് വൃദ്ധനായ പ്രയം യവനനായകനായ അക്കിഖീസ്സിന്റെ മുമ്പിൽ ദണ്ഡനമസ്കാരം ചെയ്തു പുറപ്പെട്ടുവരുന്ന അദ്വൈതകളിൽ തുളുമ്പുന്ന കണ്ണന്ദനം കാണുക:—

(മത്ഭവി)

ദേവപ്രിയനാകും വിരപ്രകാശമേ
താവകതാനൈയുള്ളിലോക്
വൃദ്ധപിതാവിന്റെ വിഗ്രഹശൈലിലും
ശുദ്ധനാമെന്നിലും കാണതില്ലേ?
വെള്ളിനാളിപ്പോലുള്ള കേശവും മീശയും
തുള്ളിവിറകൊള്ളുമേഗങ്ങളും
പാരം ചുട്ടുണിഞ്ഞിത്തുള്ള ഗാത്രവും
പദവമാമെന്നിലും കാണതില്ലേ?
എന്നാലെനിക്കൊരൊരാലുംബമെന്നുടെ

ചൊന്നൊന്നുപുത്രൻപെട്ടുപോയി.
 ചത്തൊമ്പതുപേരും കത്താവിനിയൊരും
 പുത്രനെമാത്രം കൊടുത്തു ദൈവം.
 അക്കുലതരൂ, ചൊന്നൊന്നുപുത്രനെക-
 നിപ്പോൾ നിൽകട്ടെൽ ഉത്തരമായി.
 ജന്മദേശത്തിനായ് ജന്മം വെടിഞ്ഞൊരൻ
 ഗന്ധകമാരൻ, പുണ്യദേശം
 മീറ്റുവാൻ വന്ന ഞാൻ സാദരം നിന്നോമൽ-
 ക്കാലിനകവിട്ടിരുന്നിടുനേൻ.
 അമരനെപ്പോലെയിന്നെന്നെയുമൊത്തു മൽ-
 പുത്രശരീരമെനിക്കുനൽക.

ഈ പരിഭവനം സവിശേഷം ഫലിച്ചതായി നാം
 കണ്ടുവല്ലോ.

പെട്രോക്യൂസ് മരിച്ചുകിടക്കുന്നതുകണ്ടു് അ
 ക്കിലിസ്സിന്റെ പടക്കുതിരുകൾപോലും വൃസനിക്കുന്ന
 ഫട്ടത്തെ ഹോമർ ഇപ്രകാരം വർണ്ണിക്കുന്നു:—

(ഭേക)

രക്തപങ്കിടമാകുമദിക്കിൽ വിഷണ്ണരായ്
 ശക്തനാമക്കിലിസ്സിൽ പോർക്കുതിരുകൾ-
 നിന്നാർ

ഭണ്ഡമർപ്പിതനായ്ക്കിടക്കം നേതാവിനെ
 കണ്ണനിർ വാർത്തുവാർത്തു നോക്കിനാർ-
 നിന്നിമേഷം.

പ്രഗ്രഹമിളക്കിട്ടും താഡനമേല്പിച്ചിട്ടും
 വ്യഗ്രരാം വാജിപീരരേതുമേയിളകീടാ.
 കർമ്മകുശലമേറും തക്ഷക പ്രവരന്മാർ
 മർമ്മരോപവത്തിനാൽ നിർമ്മിച്ചവെച്ചുപോലെ
 മൃതനാം നായകന്റെ വിശ്രമസ്ഥാനത്തൊരു
 ചലനമവംപോലുമില്ലാതെ നിന്നാരവർ.
 കണ്ണിൽ നിന്നുരുണ്ടൊരോതുളളികൾ നിശ്ശബ്ദ-
 മായ്

മണ്ണിൽ വിഴുന്തു നീണ്ടുവദനം വഴിമുററും
 പേശലഗ്രീവം താഴ്ത്തിനില്ക്കുമാഹയങ്ങൾതൻ
 കേസരനികരം ഹാ! പൂഴിയിലിഴയുന്നു.

സമരസന്നദ്ധനായ ഫെക്റർ തന്റെ പ്രിയപതി
 യോടു യാത്രപറഞ്ഞതിനുശേഷം, സ്വപുത്രനെ
 അലിംഗനം ചെയ്താൻ കൈനീട്ടി. ഭേദമെന്തായി
 യായ പിതാവിന്റെ പിഞ്ചെട്ടുചിതമായ ശിര
 സ്രാണം കണ്ടു ഭീതിപൂണ്ടു പൈതൽ താഴിയുടെ
 വക്ഷസ്സിലേക്കു ചാഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഫെക്റർ

കിരീടം അഴിച്ചു താഴെ പെച്ചിട്ട് പുറത്തെയെടുത്തു
 ചുംബിക്കുകയും അപ്പന്റെ ഭാവിനന്മയ്ക്കായി ദൈവ
 പ്രാർത്ഥന നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഇത്രയും ഭാഗം
 ഫോമർ വണ്ണിക്കുന്നത് നോക്കുക:—

മഞ്ജരി

പ്രേയസിതോടു വിടവാങ്ങിനിന്നോരാ-
 ഓയ് നഗരത്തിലേവിമസിംഹം
 തന്നുടെപാമ്പാണിപ്പൈതലെയൊന്നെടു-
 ത്തുമുവെച്ചിടുവാൻ കൈകൾനീട്ടി.
 ഉജ്ജ്വലമാകും കിരീടവുമായതിൽ
 സ്ഥരമായ് പ്പാറുന്ന പിഞ്ചരികയും
 കണ്ടുതേം പൂണ്ട പൂവൈതൽ ധാത്രിതൽ
 കണ്ഠദേശത്തിങ്കൽ ചാത്തമന്റ.
 അക്കാഴ്ചയുദ്രവതിമാർക്കുളിയോ-
 രുൾക്കൊതു കുമോരോപുഞ്ചിരിയായ്.
 പ്രാണാധികപ്രിയനാകും കുമാരനെ
 പ്രീണിപ്പിച്ചിടുവാൻ തജ്ജനകൻ
 ചേണറകാന്തികവരും തൽ മസ്തക-
 രാണമെടുത്തു നിഖത്തുവെച്ചാൻ.

അനന്ദകന്ദമം ബാലനെച്ചെന്നെടു-

ത്താനനംമെല്ലെമകൻശേഷം

പൊക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടിരചന്മാരാരും-

യുർക്കുമ്പഴിഞ്ഞേടേ നന്മ നേന്നാൻ.

ഹെക്റ്ററുടെ മരണവാർത്തയറിഞ്ഞു വിഖ്യാതവൃ-
ത്ത കൂട്ടത്തിൽ, സമസ്തദുരിതങ്ങൾക്കും ഹേതുഭൂത
യായ ഹെമന്തം ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. മററുള്ളവർ അവളെ
പക്ഷപാതയോടെ ശാപവാക്കുകളാൽ പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നെ-
ങ്കിലും ഹെക്റ്റർ ഒരിക്കലും നിന്ദാഭാവം പ്രകടിപ്പി-
ക്കുകയുണ്ടായില്ല. അവളുടെ വിധവം. ഹെക്റ്ററുടെ
സ്വഭാവമഹിമയ്ക്ക് മററുകൂട്ടുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു.

(കേക)

ശോകത്തിൽ പെരുപ്പിച്ചും ദേഹത്തിൽദ്വന്ദ്വമുഖം
ലോകത്തിന്നതിമാത്രം ദർശനീയയാം ഹെമൻ
സപ്രഭങ്ങളാമകുനിയുഗളസ്രോതസ്സു കർ

വർത്തുമുക്താബ്ദിന്ദു വാക്സേവ മാഴ്കീടിനാർ.

“ഹം മമ പ്രിയബന്ധവ! ധീരചിത്തത്തോടൊത്തു

കോമളപ്രകൃതിയും ഭവാനുഭവവായത്തം.

എന്നെയിടിക്കിടയ്ക്കൊപ്പം വെൽ കൊണ്ടുപോന്നി-
ട്ടിന്നിരുപതുവർഷം കഴിഞ്ഞെന്നിരിക്കട്ടെ

സൂക്ഷ്മനീലേതും ഞാൻ നിന്നിൽ നിന്നുവായി-
 ഞ്ഞൊരിക്കൽപ്പോലുമൊരു ദുഃഖം ദുഃഖമോ.
 ആപൽക്കാശിണിയെന്നു മറുത്തുൾ ശപിക്കവേ
 താപങ്ങളുകി ഞാൻ താപകാശക്രോശത്താൽ.
 അവലേപോന്നാടത്താൽ സോദരന്മാർ ചിലപ്പോ-
 ലുവഹേളനഭാവമെന്നോടു കാട്ടുവാഴും
 സുന്ദരിമാരാ മവരോധനാരിമാരെനെ
 നിന്ദയോടഭിഷിക്ഷിച്ചിട്ടു നേരത്തിലും
 നിൽനയോപേതചാട്ടഭാവണചാതുര്യത്താൽ
 മന്ദയമെന്റെദുഃഖം മാഞ്ഞുമാറിടും സ്വം.
 ഇത്തവിവവിട്ടന്നും മൃത്യുവെ വരിക്കയാ-
 ലസ്സബന്ധുചാമ്ത്തിൻ പാപിനിയാകും ഹെമൻ.
 വീട്ടിലുള്ളൊരു ചെങ്കിടത്തുള്ളൊരു വെറുത്ത ഞാൻ
 നാട്ടിലെപ്പെരുപഴിതോറും ഹാ! നടക്കാരായ്, ന
 അശ്രുക്കൾ വാത്തിട്ടമാലാവണ്യയാമം നോക്കി-
 പ്പാർശ്വവത്തികളെല്ലാമാർദ്രതാ വിവരരായ്.

മേൽകാണിച്ച രീതിയിലുള്ള കാവ്യഭാഗങ്ങൾ
 വായിക്കുമ്പോൾ, ഹോമർ എല്ലാപ്പോഴും തീയും ചുഴ-
 ലിയും കൊണ്ടല്ല വരുന്നതെന്നും ബാഷ്പാംബുവിൽ
 സ്ഥമാർദ്രമാകുന്ന ഒരു മൃദുവുടയം അദ്ദേഹം വഹിക്ക-
 ന്നെന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നതാണല്ലോ.

യുദ്ധവർണ്ണനയിലും വീരകർമ്മപ്രതിപാദനത്തിലും ഹോമകളുള്ള അമിതത്വം കൃഷ്ണകാണവോർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾക്ക് യാമികഗൗരവം കുറവാണെന്നൊരു മിത്യാബോധം ചിലർക്കുണ്ടായെന്നു വരാം. എന്നാൽ അവയെ അവയാനുപൂർവ്വം പരിശോധിച്ചാൽ പരമാർത്ഥം മനസ്സിലാകുന്നതാണ്. ഏതാനും ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിക്കാം.

(കാകളി)

1. യുദ്ധസംരംഭത്തിലെപ്പൊഴുമേർപ്പെടാ-
നദ്യൽകുതുഹലമുദ്യമീക്കുന്നവൻ
ഗുഹ്യമതസമുദായബന്ധങ്ങളെ
ഗുർഹ്യമാംവണ്ണമല്ലാമനംചെയ്യുന്നു.

(കേക)

2. സമ്പല്ലാളിതനായ്ത്താനിരുന്നിടിലും വിണ്ടും
സമ്പത്തു കോഹിപ്പവൻ ഭൂമിതം യാചിക്കുന്നു.

(മഞ്ജരി)

3. മർത്ത്യവൃന്ദത്തിനും പരവൃന്ദത്തിനും-
മത്സ്യന്തസാമ്യമുണ്ടോത്തു കാൺകിൽ
ദാരുവിവേകദാരിന്ദ്രം ദമശ്രോണി

മാതാകീർണ്ണമായ് തീർന്നിടുമ്പോൾ
 പുത്തനായ് മറ്റൊരു കൂട്ടം മുളയ്ക്കുന്നു
 മർത്യരും മാനുഷതവിധംതാൽ.

(പാന)

4. ആപണങ്ങളിലുന്തായമായ് ജനം
 വ്യാപാരങ്ങൾ തുടങ്ങുന്ന കാലത്തും
 ഭൂപതിമാരായ് കർമ്മങ്ങളിൽ
 താപമേലാതെ മേവുന്ന കാലത്തും
 നിർണ്ണയം ദൈവഭക്താപത്തിനാൽ വരും
 മണ്ഡപാതപ്രകമ്പങ്ങളുഴിയിൽ.

അതുതാവഹമായ കല്പനാശക്തിയുടെ പ്രേരണ
 യാൽ ഹോമർ ബ്രഹ്മസിംഹാസനത്തിൽ ചാടിക്കയറി
 അതുവരെ ഇല്ലാതിരുന്ന പല വസ്തുക്കളെയും നിർമ്മി
 ത്തിരിക്കുമ്പോലെ തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥാ
 വാതങ്ങൾ വെറും ജഡപദാർത്ഥങ്ങളല്ല; സ്വച്ഛിദ്ധാ
 ങ്ങളുടേയും സ്വപകർമ്മങ്ങളുടേയും ശക്തിയാൽ ഭവിത
 വ്യക്തിത്വങ്ങൾ ശീഘ്രഗതനം ചെയ്യുന്ന ചൈതന്യ
 മുത്തികളായ സ്രീപുരുഷന്മാരാണ്. അക്കിചീസ്സിന്റെ
 ഗാംഭീര്യം, ഹെക്ളിയുടെ മഹിമാതിര്യം, പാരിസ്സി

ഒൻ സാമുവേലും, യൂളിസസ്സിന്റെ സഹന
ശീലം മുതലായവയുടെ പ്രകടനങ്ങളിൽ അതാതാ
ളുകൾ നമ്മുടെ കൺമുമ്പിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതുപോ
ലെയും അവരവരുടെ പ്രത്യേകശബ്ദങ്ങൾ നാം കേൾ
ക്കുന്നതുപോലെയും ഉള്ള അനുഭവമാനുഭവിക്കുന്നത്.
അപ്രകാരം തന്നെ അന്തർമുഖി, പെനിലൊപ്പ,
ഹെലൻ തുടങ്ങിയ നാരിന്മാരും ഓരോ പ്രത്യേക
ഭാഷാസാക്ഷി പ്രശോഭിക്കുന്നു.

യവനസാഹിത്യനിർമ്മാതാവ് എന്ന മഹനീയ
സ്ഥാനമാണ് ഫോമർ വഹിക്കുന്നത്. ഒന്നുകൂടിക്കട
ന്നാലോപിച്ചാൽ യവനസമുദായ നിർമ്മാതാവെന്ന
പദവിതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന് നൽകേണ്ടതായിവരും.
എന്തെന്നാൽ, യവനന്മാർ തങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള വി
ശ്വാസം ജനിച്ചത് ഫോമറുടെ കൃതികൾവഴിയാണ്.
അദ്ദേഹം യവനഭാഷയ്ക്കു ചാരുതയും ലാളിത്യവും
സമ്പാദിച്ചു കൊടുത്തതിന് പുറമെ യവനന്മാരുടെ
ജീവിതാദർശങ്ങൾക്കും ലോകാവലോകനസമ്പ്രദായ
ങ്ങൾക്കും അസ്ഥിഭാരം ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. യവനജന
തയുടെ ഹൃദയനാഡീസ്തനമാണ് ഫോമറുടെ ഗാന
വിശേഷങ്ങൾ. അവരുടെ സ്ഥൂലമനോരഥങ്ങളെയും

ഉന്നതാഭിവാഷങ്ങളെയും മാനുഷസൗന്ദര്യവുമായും
അദ്ദേഹം കാവ്യരൂപേണ പ്രകാശിപ്പിച്ചു ഗാനം
ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

‘ഇലിയഡും ഒഡെസ്സി’യും ഭിന്നഗർമ്മങ്ങളോടു
കൂടിയ കാവ്യങ്ങളാണ്. അദ്വൈതത്വം ഒരു യുദ്ധവൃ
ത്താന്തവും രണ്ടാമത്തേത് സഞ്ചാരത്തിന്റേയും ഹൃദ
ജീവിതത്തിന്റേയും വിവരണവുമാകുന്നു. ഇലിയഡി
ന്റെ അർദ്ധം പ്രവൃത്തിയും ഒഡെസ്സിയുടേത് നീവൃത്തി
യുമാണെന്നു പറയാം. രണ്ടു കാവ്യങ്ങളിലും കഥാബന്ധ
ത്തിന് ആധുനിക സമ്പ്രദായമനുസരിച്ചുള്ള ചൈചി
ത്ര്യമൊന്നുമില്ല. ഒഡെസ്സിയിൽ കാണുന്നത് ഹോമ
റുടെ പ്രതിഭയുടെ സന്ധ്യാരാഗമാണെങ്കിൽ ഇലിയ
ഡിൽ നാം ദർശിക്കുന്നതു മത്സ്രാഹ്നദീപ്തിയാകുന്നു. ഈ
രണ്ടു മഹാകാവ്യങ്ങളും പ്രകൃതിയുടെ നിസർഗ്ഗസന്താ
നങ്ങളെന്നവണ്ണം എന്നെന്നും പ്രശോഭിക്കുന്നവ
യാണ്.

ഹോമറുടെ പ്രതിഭാപേടകത്തിൽനിന്ന് രമണീ
യവും അക്ഷയവുമായ പല വിഭവങ്ങളും ലോക
ത്തിനു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാളിദാസാദികവീന്ദ്രന്മാർക്കു
രാമായണഭാരതങ്ങൾ എന്നപോലെ, വെർജിൽ,

ഭാസ്കരൻ, മിഷ്ട്രൻ, ടെനിസൻ, തുടങ്ങിയ അനേകം
കവികൾക്കു് ആശയദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് മഹാമ
റുടെ കൃതികളാകുന്നു. മഹാനായ അദ്ധ്യക്ഷൻ,
ഇഖിയഡ് എന്ന ചീരസാഹിത്യഗ്രന്ഥത്തെ സ്വപഥ്യം
ഗത്തോടൊപ്പം ഉപയാനത്തിൽ ചുവട്ടിൽവെച്ചു
കൊണ്ടാണു നിദ്ര ചെയ്തു പതിവായിരുന്നതത്രേ.

ഏകദേശം മപ്പതു ശതവർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു ജീവി
ച്ചിരുന്ന യചനജനതയെ അറുറ്റാടിപ്പിക്കുകയും ഉത്തേ
ജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു കവിതകൾ ഇന്നും ആ രാജ്യത്തേ
ക്കടുത്തുപുറത്തുടിക്കുന്ന തിരകളെന്നപോലെ നവനവ
തന്ത്രാചാരങ്ങളായിത്തന്നെ വർത്തിക്കുന്നു. ഏതൽസ്
നഗരത്തിലേ വിദ്യാലയങ്ങളിലും മോക്ഷത്തിലേ സർവ്വ
കലാശാലകളിലും അവ ഇന്നും പാരായണം ചെയ്യു
പ്പെടുന്നു. ആ മഹാനാദം എന്നും വിജയിച്ചുതാക!

